

2

**СОВРИНДОРЛАР
ТАҚДИРЛАНДИ**

**СУМАЛАК –
ДИЙДОР САЙЛИ**

4

13

СЕВГИ САРОБИ
ёхуд алданган келин қисмати

**ОМОНАТГА
ХИЁНАТ**

15

БАЙРАМГА ҲАМОҲАНГ КЎРГАЗМА

Пойтахтимизнинг Миллий боғ ҳудудидаги Маданият ва санъат кўргазмаси биносида «Кўли гулдир ўзбек аёли...» деб номланган хотин-қизлар томонидан уй меҳнати асосида тайёрланган маҳсулотларнинг ҳудудлараро кўргазма-савдоси бўлиб ўтди. Ушбу тадбир Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Микрокредитбанк» ОАТБ, Маданият ва спорт ишлари вазирлиги, Савдо-саноат палатаси, «Хунарманд» уюшмаси, Ўзбекистон Бадиий академияси, «Маҳалла» жамғармаси, «Агробанк» ОАТБ, «Тасви-

рий ойна» уюшмаси ҳамкорлигида ташкил этилди.

Ўтган йилнинг июнь ойидан бошлаб фаолият юритаётган ушбу кўргазма-савдода Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳридан мингга яқин иштирокчи аёллар ўз кўл меҳнатлари билан яратган юзлаб турдаги маҳсулотларини намойиш этдилар.

КЕЧА:

→ Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримовнинг «Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирлаш тўғрисида»ги қарори 3 март куни матбуотда эълон қилинди.

→ Пойтахтимиздаги «Жар» спорт-соғломлаштириш мажмуасида стол тенниси бўйича 15-18 ёшли қизлар ўртасидаги «Қамолот» маликаси» мусобақаларининг республика босқичи ниҳоясига етди.

БУГУН:

→ Тошкентдаги «Ўзэкспомарказ» мажмуида «Қурилиш» 11-Ўзбекистон халқаро кўргазмаси ҳамда «Мебель, ишлаб чиқариш технологиялари, интерьер ва дизайн» 7-халқаро «Меbel-Expo Uzbekistan—2010» ихтисослашган кўргазмалари ўз ишини давом эттирмоқда.

→ «Ўзбекино» Миллий агентлиги ташаббуси билан пойтахтимиздаги Киночилар уйида 2009 йилда давлат буюртмаси асосида суратга олинган фильмлар намойиши бошланди.

ЭРТАГА:

→ ЖУРНАЛИСТИКА СОҲАСИДА «ОЛТИН ҚАЛАМ» V МИЛЛИЙ МУКОФОТИ УЧУН ХАЛҚАРО ТАНЛОВИГА МАТЕРИАЛЛАРНИ ҚАБУЛ ҚИЛИШ ШУ ЙИЛНИНГ 10 АПРЕЛИГАЧА ДАВОМ ЭТАДИ!

ГАЗЕТА САҲИФАЛАРИДА:

«Текин обуна бўлдим!»	2
Ёшлиқ бир кун... ташлаб кетади	2
«Ҳаёт – гўзал!» деган йигит	3
«Doctor-D»: 30 ёшгача уйланмай юрганларга маслаҳат	5
Ҳеч ким фуқароликдан маҳрум этилмайди	5
«Чарм кўлқоп кийиш осонмас!»	7
Теледастурлар	8-9
Аёл раҳбар бўлса гар...	11
Бой берилган тарбия	12
Оилавий ажримлар: маънан даволаниш фурсати етмадими?	13
Генетикада янги кашфиёт!	14
«Мини юбка» даҳшати	16

СОВРИНДОРЛАР ТАҚДИРЛАНДИ

8 март — Халқаро хотин-қизлар байрами арафасида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримовнинг "Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирлаш тўғрисида"ги қарорига биноан Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар ва Тошкент шаҳрида яшаётган аъло хулқи, зукколиги, ўқишдаги муваффақиятлари ва бошқа фазилатларини намоеън эта олган бир гуруҳ иқтидорли қизлар адабиёт, маданият, санъат, фан ва таълим соҳаларида эришган ютуқлари учун Зулфия номидаги Давлат мукофоти билан тақдирланди.

"Туркистон" саройида хотин-қизлар байрамига бағишлаб ўтказилган тантанали йиғилишда Зулфия қизларига совриндорлик дипломлари ва кўкрак ни-

шонлари топширилди. Бу қизларнинг ҳар қандай кўнгилни ҳаяжонга солгувчи дил изҳорлари йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

Биз бугун яна бир бор ушбу кутлуг мукофот соҳибларини газетамизнинг кўп минг сонли мухлислари ҳамда ижодий жамоамизи номидан самимий кутлаб, совриндорлар рўйхатини газетамизда эълон қилаёلمиз.

Сапеева Айнура Полат қизи — Қорақалпоғистон Республикаси ихтисослаштирилган санъат мактаб-интернатининг 9-синф ўқувчиси.

Маматова Ширин Мамажоновна — Андижон санъат коллежининг 2-босқич ўқувчиси.

Фулмова Хуснибон Эркиновна — Бухоро шаҳридаги 22-

✓ КУТЛАЙМИЗ!
умумий ўрта таълим мактабининг 8-синф ўқувчиси.

Абдурахмонова Ирода Хайруллаевна — Жиззах давлат педагогика институтининг 2-босқич талабаси.

Алманова Азиза Шавкат қизи — Қарши давлат университети қошидаги 2-академик лицейнинг 3-босқич ўқувчиси.

Жонузоқова Чаман Муродило қизи — Республика мусиқа ва санъатга ихтисослаштирилган мактаб-интернатининг 8-синф ўқувчиси (Навоий вилояти).

Жайлобова Осиё Ёрқинбой қизи — 1-Тошкент педагогика коллежининг 2-босқич ўқувчиси (Наманган вилояти).

Санақулова Муниса Орифовна — Самарқанд иқтисодиёт коллежининг 3-босқич ўқувчиси.

Қурбонбоева Сарвиноз Каримберди қизи — Сирдарё вилояти Бёёв туманидаги 9-умумий ўрта таълим мактабининг 8-синф ўқувчиси.

Володина Вероника Владимировна — Сурхондарё вилояти Бойсун туманидаги 10-ихтисослаштирилган умумтаълим мактаб-интернатининг 8-синф ўқувчиси.

Ўсарова Мафтуна Фахриддиновна — Тошкент давлат вилоят педагогика институтининг 2-босқич талабаси.

Давлатова Шаҳнозахон Акмалжоновна — Фарғона шаҳар санъат коллежининг 3-босқич ўқувчиси.

Ўзбекова Гўзал Мурат қизи — Урганч давлат университети қошидаги 4-академик лицейнинг 1-босқич ўқувчиси.

Дадамухамедова Нодира Акмал қизи — В. Успенский номидаги Республика ихтисослаштирилган мусиқа академик лицейининг 8-синф ўқувчиси.

Ўқиб-ўрганишларида Шахло Раҳмонова, Усмон Абдиев, Дилдора Юсупова, Мархабо Ҳамидова сингари ўқитувчиларнинг ҳам ҳиссаси катта. Улар ҳамкасбларига намуна бўлаётдилар.

Д.Раҳимова ташаббуси билан ўтказилган «Уч авлод» учрашувида 6-синфнинг «Синфдош», 7-синфнинг «Енгилмас» гуруҳи ўқувчилари ўзаро беллашиб, фанни қай даражада ўзлаштириб олганликларини намоеън қилдилар.

Тадбирда кекса авлод вакиллари билан бирга мактабнинг собиқ ўқувчилари ҳам иштирок этишди. Барчанинг устози бўлган кекса авлод вакилларида Энвер Газиев, «Ҳамкор-банк»нинг туман бўлими бўлим бошлиғи Музаффар Бозоров, академик лицей ўқувчиси Бобур Қаюмовлар мазкур тадбирнинг савол-жавобларга бой, қизиқарли ўтишида фаоллик кўрсатиб, нафақат мактаб жамоаси, тўлганларини ҳам қувонтирди.

Шавкат СУЛТОНОВ,
«Оила ва жамият» мухбири.
Қашқадарё вилояти

2010 — БАРКАМОЛ АВЛОД ЙИЛИ

кистон Миллий университетини тугаллаган Дилфуза Раҳимова шу мактабда ўқувчиларга математика ва информатика фанидан сабоқ беради.

Ўқувчи-ёшларга билим беришда ноанъанавий услуллардан кенг фойдаланаётган бу муаллимадаги изланувчанлик нафақат мактаб жамоаси, балки туман миқёсидаги бошқа таълим муассасаларида ҳам ибрат бўлгулик. У «Йилнинг

УЧ АВЛОД УЧРАШУВИ

Китоб шаҳридаги 5-ўрта умумтаълим мактаби директори Ашур Қурбонов фан ойликларига бағишлаб ўтказилган ажойиб тадбирга бизни таклиф этди.

Ушбу кеча ташкилотчиси, Ўзбе-

кестон Миллий университетини тугаллаган Дилфуза Раҳимова шу мактабда ўқувчиларга математика ва информатика фанидан сабоқ беради.

енг яхши ўқитувчиси» кўрик-танловининг дастлаб туман, сўнг вилоят босқичида иштирок этиб, республика беллашувига йўлланма олди. Мактабда 900 нафардан ортиқ ўқувчиларнинг фан сирларини мукамал

ЁШЛИК ФАСЛИ ҚАЙТИБ КЕЛМАЙДИ

Ота-онам, устозларим бир қувониб, бир ҳўрсиниб "Сизлар энг бахтиёр авлод вакиллари, овоз ва обод Ватанда яшаётганингизнинг ўзи бахтир, саодатдир", дейишди. Ва шу юрт фарзанди сифатида олдимизда турган энг муҳим бурч-вазифаларимизни ўқтиришди. Албатта, ҳар қандай одам бир юмалаб, олим ёки мураббий, спортчи ё санъаткорга айланмайди. Қолаверса, етук мутахассис бўлишнинг тайёр қолип ёки "рецепт"и ҳам йўқ. Ҳаммаси интилиш, қизиқиш ва ниҳоят, тинимсиз меҳнату ҳаракатга боғлиқ.

Мен ҳозир талабаман. Айни кэмолот пиллавосясида ҳар қандай ёш бир дунё орзулар қанотида учиб юради. Мақтанашмас-у, лекин деярли ҳар куни бўш вақт топдим дегун-

ча, газета-журнал, китоб варақлайман, телевизор кўраман ва кечга боргач, "Қани ўзи қандай фойдали иш қила олдим? Кимгадир нафим тегдими?" деб ўзимни саволга тутаман. Бу кўникма табиийки, менда ўз-ўзидан пайдо бўлгани йўқ. Устозларим ўғити, иқтидорли ва илмга чанқок тенгдошларимнинг эришаётган улкан муваффақиятларидан рўҳланаман ва эзгу ниятларимни амалга оширмоқчи режалаштирияман. Энг муҳими, бизлар учун шахсан Президентимиз томонидан кўрсатилаётган ғамхўрлик, қолаверса, ҳўқуматимизнинг жиддий эътибори янги марралар сари еталайди.

Талабаликни беҳиз "олтин давр"га қиёслашмайди. Лекин ана шу бетакрор умр лаҳзаларидан

унумли фойдаланиш ҳам ўзимизга боғлиқ. Гоҳида айрим тенгдошларимнинг кўча-кўйларда ўз вақтини беҳуда ўтказётганини кўрсам, ўйлиниб қоламан. Кўчимиз, ғайратимиз борлигида, айниқса, шундай яхши шарт-шароитлар яратиб берилган бир пайтда ўткинчи ҳою ҳавасларга берилиб, энг оловли дамларимизнинг қадрига етиб, ота-оналаримиз эришолмаган орзуларни рўёбга чиқармоқ учун ҳаракат қилса бўлади-ку, дегим келади.

Дарвоқе, умримизнинг "Ёшлик" деб аталган энг гулган фасли яна қайтиб келмайди. Унинг ҳар лаҳзаси, сонияси ғанимат эканлигини унутмайлик.

Наима ЯДИГОРОВА,
Наманган давлат университети талабаси.

Оила ва жамият
ПОЧТАСИДАН

ТЕКИН ОБУНА БЎЛАЯПМАН

Ҳар йили етти-саккизта газета-журналга обуна бўламан. Мана уч йилдан бери почта бўлимида «Матбуот тарқатувчи» мухри босилган «Оила ва жамият»га обуна қивтанциясини совға қилишапти. Бу йил ҳам шундай бўлди. Албатта, бундан жуда қувондим ва ажабландим ҳам. «Матбуот тарқатувчи»дагилар мени танишмаса, «Оила ва жамият»нинг кўнгилмга яқин эканини улар қаёқдан билишар экан-а, деб охири сўраб-сўраштирадим. Кейин билсам, бу мурувватни тахририятнинг ўзи қилаётган экан.

Мен ўзимни истеъдодли дея олмайман, лекин доим ичимдаги бир куч ижод этишга мажбур қилади. Сизларга хат ёзиб ўтирибману икки набирам елкамга миниб олган, ҳалиқоғозни тортқилайди, пайт пойлаб чизиб ҳам ташлайди. Халақит берса-да, кайфиятингизга кайфият қўшади...

Ушбу мактубимни сизлар билан ғойибона бир гурунг деб ўйлайман.

Пардабой ҚУЛТОВ,
Сурхондарё вилояти Жарқўрғон тумани.

ОИЛАМИЗНИНГ ТИЛ САНДИФИ

Бир куни дугонамдан «Мана, сен телефон орқали суҳбатлашасан. Ҳўш, «телефон» сўзининг маъносини биласанми?» деб сўради. Табиийки, у ўйлаб ҳам ўтирмай «Йўқ» деди. «Узинг ўйлаб кўр, ёнингда йўқ одам билан сўзлашасан. Демак, узокдан туриб товуш билан гаплашмоқ маъноси келиб чиқади-да», дея саволимга ўзим жавоб бердим. Биз чундай маълумотларни сеvimли газетамда берилаётган «Оила»нинг тил сандифи орқали билиб олаялмиз. Раҳмат, сизларга!

Хурмат билан АБДУЛҲАМИДОВлар оиласи,
Андижон вилояти Балиқчи тумани

МЕНИ ЭСЛАЙСАНМИ?

Салом, менинг қадрдон газетам! Биласанми, сени қанчалик қадрлашимни, сеvimб мутолаа қилишимни. Сен менинг дунёдаги энг яқин дўстим, сирдошимсан.

Мана февраль ойида сенга обуна бўлдим. Биринчи газетани олганимда қувончим нақадар чексиз эди. Эсингдами, авваллари ҳам мактуб йўллардим, дардларимни ва қувончларимни сен билан баҳам кўрар белашиб, фанни кўнунтиб юборгандирсан? Пешку туманидан Нигорабону Зарипова бўламан, эсладингми? Айтганим янгиликларим кўп. 2009 йили Бухоро давлат университетининг гидромелиорация факультетига грант асосида ўқишга кирдим.

Ҳаётимда янги саҳифа очилди. Яшашга қизиқшим янада кучайди, дўстлар орттирдим. Лекин сени ҳам унутиб қўйганим йўқ! Ҳар ҳафта йўлингга интизор кўз тикаман. Интиқ яшаш, кимнидир излаш, кимдандир меҳр кутиш ҳам ҳаётга мазмун бағишлар экан, билсанг.

Ҳозирча хайр. Насиб этса, яна мактуб битаман. Хайрлашмоқчи эмасман-у, дарсларим кўп-да.

Нигорабону ЗАРИПОВА,
Бухоро вилояти Пешку тумани.

САВОЛЛАРИМ БОР ЭДИ...

Сизларга ушбу мактубни II гуруҳ ногирони ёзмокда. Мени кўп йиллардан бери айрим урф-одатларимиз ўйлантриб келади. Ҳозирда тўй-ҳашамларда, ҳаётототам маросимларида ҳам ортиқча исрофгарчиликларга йўл қўйилапти. Бу мавзудаги мақолаларни «Оила ва жамият» саҳифаларида ҳам қизиқиб ўқиймиз. Бизнингча, бу борада аниқ бир таклифлар ишлаб чиқиш, амалий ишлар қилиш, ҳар бир маъракаи муайян тартибга солиш вақти келди.

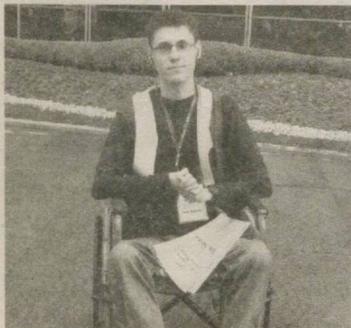
Бундан ташқари, биз газетонларни қизиқтирадиган турли ҳуқуқий саволларга жавоб бериб берилса, нур устига нур бўлар эди. Ўзимнинг ҳам никоҳни расмийлаштириш қонунчилиги бўйича тушунмаган айрим саволларим бор эди...

Турсунбой БОЙМАНОВ,
Жиззах вилояти Янгиобод тумани.

ТАХРИРИЯТДАН: Турсунбой Бойманов юборган саволларга газетамизнинг келгуси сонларида жавоб берилади.

ҲАЁТ БАРИБИР ГЎЗАЛ

✓ МАТОНАТ

Бир дугонам бор. Қачон қараманг, «уф» тортиб юради. Телефонига ҳам маҳзун ашулалар ёздириб олган. Университетда бирор тадбир бўлса бошқаларга ўхшаб фаол қатнашиш у ёқда турсин, ҳатто, томоша қилишга ҳам ҳафсаласи йўқ. Унга қараб ҳайрон қоламан. Чиройли, соппа-соғ қиз. Ҳеч кимдан қами йўқ. Билими ҳам яхши. Аммо...

Бир гал бундай аҳволда юришининг сабабини сўрасам, лабини буриб, сен нимани ҳам тушунардинг, дегандек кўл силтади. Шунда шумлигим тўлиб:

— Ё бирортасини севиб қолдингми? — дедим қулиб.

— Йўқ! — силтаб ташлади дугонам ҳақли чиқиб. — Шунчаки... Ҳаёт зерикарли.

Ажабо! Аслида ҳар бир одам доим яхши ҳаёт кечиршига, жамиятда ўз максадага эга бўлишга интилиб яшаси керак эмасми? Ахир кексаларимиз ҳам ҳар ўтган кунингга шукрона келтириб, тўрт мучанг соғ-саломатми, тинмай меҳнат қилиб, ўқиб-излан, дейдилар. Чунки одамларга, жамиятга озми-кўпми фойданг тега, дедим, сен кимгадир кераксан.

Уша дугонамининг аҳвали сабаб бўлиб, сизларга бир тенгдошим ҳақида ҳикоя қилишга қарор қилдим.

Илгари Эркин Калонов тўғрисида, унинг истеъдоди ҳақида эшитиб бир ҳайрон қолган бўлсам, ўзи билан сўхбатлашган, унинг нақадар метин ирода соҳиб эканини кўриб, яна бир қойил қолдим.

Эркин Калонов 1986 йил Тошкент

шаҳрида туғилган. Болалигидаёқ отонасидан жудо бўлган Эркин бувисининг қўлида тарбияланган экан. Аммо у кишининг ҳам вафоти уни бутунлай ёлғизлаштириб қўйди. Лекин туғилганидан буён ногиронлик аравачасида миҳланган Эркинни ҳаётнинг бу синовлари кўрқита олмади. Аксинча, у тиш-тирноғи билан курашди. Тушкунликка тушиб, аҳволига ачинаб яшаш унга умуман бегона. 17 ёшида ўз билими билан Ўзбекистон Миллий университетини фалсафа факультетига давлат гранти асосида ўқишга қабул қилинди. Аввал бакалаврият, сўнг магистратура ни аяло баҳоларга битириб, ҳозирда ўқиниши аспирантурада давом эттирмоқда. Эркиннинг уйи доим ёшлар билан гажум. Остона ҳатлаб ичкари киришингиз билан жавонлар тўла китоблар ҳабланишини олади. Тарих дейсизми, фалсафами, турли лугатлар, бадиий адабиётлар...

Ҳаётда тартиб ва масъулиятни, одамлардаги тўғрилиқ ва самимийликни ёқтирадиган Эркин ўз иродаси, кучига таяниб яшашни хоҳлайди. «Мен ишонувчан одамман. Худонинг неъматларига шукрона келтириб, яхши инсонлар мени ҳамиша қўллаб-қувватлашларига ишониб яшайман», дейди у. Бир нечта тилларда бемаъл сўзлаша оладиган Эркин 2009 йили Кореяда БМТ ташкил қилган халқаро конференцияда ўз лойиҳаси билан иштирок этди. Соҳаси бўйича янги-янги билимларга эга бўлиб қайтди. У бундай вақтларда юртимиздаги тарихий жойларни зиёрат қилишни хуш кўради. «Бу билан мен ўз тарихимизни ўрганаман, қолаверса, шундай сайрлардан кўнглим таскин топади», дейди Эркин. Бу йигитнинг келажакдаги режаларини айтмайсизми — бир дунё...

Хуллас, доим хушчақчақ, қулиб юрадиган Эркин Калоновга қараб ўйлаб қолсан киши: ҳаётдан нолиб юрадиган айрим ёшларга шундай инсонлар ўрнак бўла олмайдими? «Савобли ишлар қилиш, ўз имкониятларига шубҳа кўзи билан қараганлар қалбида ишонч уйғотиш мақсадларим деб ҳисоблайман», дейди Эркин Калонов. Қанийдий, ҳамма ҳам шундай фикрласа. Шунда ҳар биримиз «Яшаш зерикарли» эмас, «Ҳаёт барибир гўзал!» деган бўлар эдик.

Дилхат МАММАДИЕВА,
ЎЗДЖУ талабаси.

НАРГИЗАНИНГ «НАФОСАТ»И

✓ ХУНАРЛИ ХОР
БЎЛМАС

Наргиза Мирзаолимова — Андижон туманидан, чевар хунармандларнинг тўртинчи авлод вақили. Онаси Робияхон ая гарчи педагог бўлса-да, қўлидан игна тушмасди.

— Бувижонимнинг дуолари ижобат бўлиб, тиккан кашталарим билан юрт кезиб юрибман. 80 яшар буйим ҳали ҳам тетик, қўлидан игнани кўйгани йўқ. Ҳеч курса чевара, эвараларига кўрок кўрпача, болиш тикиб беради, — дейди у.

Наргиза мактабни битирганда сўзана-лар ҳам тика оладиган моҳир қаштачи эди. Энди у попоғич Дилфуза опага шогирд тушиб, бу касбни ҳам ўргана бошлади. Устозининг уйда баҳорги чаманзорни эслатувчи буюмларни кўриб, қалби қувончга тўлган, хаёллари уни ажайиб бир гўзал олам сари етаклаганди. Гуллар тасвири туширилган зардвор, чойшаб, палаклар камалак тусда ял-ял товланиб, қалбида бу ишга зўр иштиёқ уйғотди.

У аста-секин кўргазмаларда иштирок этиб, сўзана, попоп босилган чойшаб, чимилдик ва бошқа ишлари билан кўпчиликнинг назарига тушди. Вилоят хунарманд аёллар уюшмаси раиси Манзура Юсупова Наргизанинг қобилиятини кўриб, уюшмага аъзо қилди. Керакли маслаҳатларини ундан аямади. Ишини янада ривожлантириши учун йўл-йўриқлар берди. Унинг тавсияси билан Наргиза миллий қаштачиликнинг ироқи ҳам ўрганди. Уйда кичиккина чех очди. Хунар ўрганама деб келган ёш қизларни ёнига олиб, астойдил иш бошлади. Энди у қаштачиликни янада ривожлантириши, янги иш ўринларини яратиши иштиёқда тинмай изланди. Бунда хунарманд аёллар кўмагига таянди.

Уз бизнес режасини тузиб, «Меҳр нури» жамғармасига топширди. Кўп ўтмай, грант соҳиб бўлиб, сертификат олди. Андижон вилоятининг чекка бир қишлоғидаги хунарманд қизга билдирилган ишонч унга куч бағишлади.

Грантда ажратилган уч миллион сўмни мақсадли сарфлади. Биринчи навбатда попоп машина ва иккита тикув машинаси сотиб олди. Маҳсулотлар, япак матолари харид қилди. Бешта машина билан иш ўринларини кенгайтирди. Қишлоқдаги кам таъминланган оилаларнинг фарзандларига хунар ўргатди. 6 нафар шогирди 20 нафарга этди.

2008 йили «Ташаббус» кўрик-танловининг туман босқичида иштирок этиб, биринчи ўринга муносиб топилди. Вилоятда эса «Энг яхши яқка тартибдаги тадбиркор, попоп устаси» номинацияси бўйича голиб бўлди.

Излаган имкон топар, деганлари рост экан. Наргиза ташкил қилган «Нафосат» ўқув маркази ҳозир олти йўналишда: қаштачилик, попопчилик, зардўзлик, аёллар либоси, элита лардалари ҳамда пишириқлар тайёрлаш бўйича фаолият юритмоқда.

Қишлоқ фуқаролар йиғини томонидан ўқув маркази учун учта хона ажратиб берилган. Ҳозирда бу ерда 60дан зиёд хотин-қиз хунар ўрганмоқда.

Ўқиб-ўрганишдан толмаган Наргизанинг келгуси режалари ҳам бисёр. У миллий буюмлар ишлаб чиқарадиган фабрика ташкил этиб, иш ўринларини янада кўпайтириш ҳаракатида юрибди.

Зумрадхон АБДУЛЛАЕВА,

«Оила ва жамият» мухбири.

Андижон вилояти.

Суратда: Наргиза Мирзаолимова (чапда) шогирди билан.

ХАТИРЧИДА ШУНДАЙ МАСКАН БОР ✓ ТАЪЛИМ ДАСТУРИ АМАЛДА

Мамлакатимизда таълим соҳасида амалга оширилаётган ислохотлар келажакимиз эгалари бўлган фарзандларимизнинг эртанги кунни, ёруғ ва нурафшон истиқболига қаратилган. Юртимизда бир-бирдан гўзал, замонавий қўйфага эга таълим масканларининг бунёд этилаётгани, моддий-техника базасининг мустаҳкамланаётгани фикримизни яққол исботлайди. Бу хайрли ишларнинг бари мамлакатимиз равақига раванқ қўшиш, амалга оширилаётган ислохотларни жадаллаштириш, уларнинг туб моҳиятини ўрганиш, ёш авлодни ҳар томонлама баркамол, етук, Ватанимиз, халқимизга садоқатли инсон қилиб тарбиялашдек муҳим вазифаларни амалга оширишни талаб этади.

Хўш, бугун ихтисослаштирилган мактаб-интернатларида таълим-тарбия борасида қандай ишлар амалга оширишмоқда? Бу ҳақда **Навий вилояти Хатирчи тумани Абдуҳад Қозоқов номидаги ихтисослаштирилган мактаб-интернат** фаолияти мисолида сўз юртамиз.

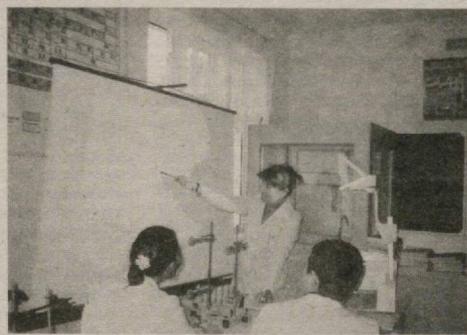
— Илм масканимиз 1996 йилда ташкил толган, — дейди мактаб-интернат раҳбари Махфуза САИДАҲМЕДОВА.

— Кимё-биология, физика-математика ҳамда тарих-ҳуқуқшунослик йўналишларида чуқурлаштирилган билим беришга ихтисослашган масканимизда 154 нафар ўқувчига 33 нафар устоз-мураббий таълим-тарбия бермоқда. «2004–2009 йилларда Мактаб таълимини ривожлантириш Давлат умуммиллий дастури»га мувофиқ, 2006 йили мактабимиз тўлиқ капитал реконструкциядан чиқарилди. 100 ўринли ётоқхона, спорт зали ва ошхона ўқувчилар хизматида. Навий, Самарқанд, Бухоро вилоятларидан келган ўқувчилар учун Давлат тест маркази вакиллари томонидан қабул ташкил қилинади.

Энг замонавий ўқув-техника, компьютер жиҳозлари, синф анжомлари билан таъминланган кенг ва ёруғ фан хоналарини кўздан кечирамиз. Машгулотлар ДТС талабларига мувофиқ жиҳозланган синфхоналарда ўтмоқда. Мактаб-интернат педагогик жамоасини асосан ёшлар ташкил қилади. Улар машгулотларни янги педагогик технологиялар асосида ташкил этиб, олий даргоҳларда олган билим ва малакаларини издошларига пухта ўргатишни ўз олдларига мақсад қилиб қўйганлар.

— Педагог-мураббийларимиз

ҳамиша изланишда, ҳаракатда, — дея сўзида давом этади Махфуза Саидахмедова. — Гулшоода Исматова, Ёркиной Комилова, Обид Холманов, Лола Нормуродова каби фидойий устозлар ўзларининг пишк ва пухта сабақлари билан бошқаларга ўрнак бўлишпти. Уз касбини севган ва фаол ишлаётган му-

раббийларга иш ҳақидан ташқари директор жамғармаси ҳисобидан 10–25 фоизли устама муқофотлар ҳам берилмоқда. Бу эса ўқувчилар ўртасида соғлом рақобатни кучайтиради.

Мактаб-интернат ўқувчилари туман, вилоят ҳамда республика миқёсидаги фан олимпиадалари ва кўрик-танловларнинг

доимий фаол иштирокчилари. Мактаб-интернат ўқувчиси Нигора Худойбердиева ўтган йили Гулистонда ўтказилган «Умид ниҳоллари» мусобақасида «Теннис маликаси» дея эътироф этилди. Яна бир қувончли жиҳати, 2009 йилги 39 нафар битирувчидан 38 нафари республикамизнинг турли олий ўқув юртиларига ўқишга киришди.

Ўқувчиларнинг дарсдан бўш вақтларини мазмунли ўтказиш учун етарли шарт-шароитлар яратилган. «Мазнавий ва маърифат» хона-клуби, кутубхона, компьютер хонаси мунтазам равишда ишлаб турибди. Улар китоб, газета ва журналлар билан таъминланган. Қўшимча 11 та фан тўрагаги мавжуд. «Ёш кимёгарлар», «Ёш иқтисодчи», «Қизларжон» каби клублар самарали фаолият кўрсатмоқда.

Китоб — билим булоғи, дей-

дилар. Бу сўзнинг ҳикматини яхши тушунган ўқувчилар учун китоб энг яқин ҳамроҳга айланган. Ўқув маскани ҳазуридаги ахборот-ресурс маркази 1700 дан ортиқ китоб мавжуд бўлиб, улардан ўқувчилар унумли фойдаланмоқдалар.

— Мен қўшни Самарқанд вилояти Нарпай туманидаги 6-мактабнинг 7-синфидан бу ерга ўқишга келганман, — дейди 9-«б» синф ўқувчиси Мухлис Холлов. — Келажакда ҳуқуқшунос бўлмоқчиман. Бу ердаги шарт-шароитлар, устозларимизнинг масъулият билан таълим-тарбия бераётганлиги мамнуним.

Айтишларича, Бухоро вилояти Қорақўл туманидаги 1-ихтисослаштирилган лицей-интернатнинг математика фани ўқитувчиси Зафар Жумаев ўтган йили оиласи билан Хатирчига айлан ушбу мактаб-интернатнинг довуруғини эшитиб, қўчиб келган экан. У киши ҳозир бу илм масканида ёшларга сабақ бермоқда.

Очиги, ушбу мактаб-интернатда зукко, билимдон, қалби дарё устоз-мураббийлардан илм сирларини ўрганаётган ўқувчиларга ҳавасимиз келди.

Хошим ОРЗИҚУЛОВ,
«Оила ва жамият»
мухбири. (т)

Интиқ кутилган баҳор

Бир хонадонда сумалак пиширилса, бутун қишлоқ ахли жамулмак бўларди. Айтилса-айтилмас, фалончининг уйида эртага сумалак деб эшитган борки, «чошга барака» лаб бемалол кириб келаверарди. Бир эмас, икки кекса бувимиз бўлгани боис оиламизда бу муқаддас таомни ҳар йили пишириш анъанага айланиб қолганди. Савобдан бебаҳра қолмайлик, бизнинг ҳам қўлимиз тегсин деб, икки кампир бирваракайга ишга шўнғиб кетарди. Бу пайтда ёш жувонларнинг хижолат тортиб қаршилиқ қилиши бефойда эди.

— Эҳ, болажонларим-а, — кўзига ёш олиб гапга тушиб кетарди кекса бувим, — биз бу сумалак дегани қанчалар кутганимизни тасаввур ҳам қиловмайсизлар. Очарчилик, қимматчилик йиллари бошимизга не-не тошлар ёғмади. Мана бундай ёруғ кунларга етиб келишимиз етти ухлаб тушимизга ҳам кирмаган. Бир-икки сиқим бугдой ё қотган нон топсак, болаларимизга берардик. Шулар ўлмасин, шулар яшасин деб очликдан кечалари ухломмай чиқардик. Қанча одам-

оналарингизни меҳмон қилиш тугул, бир коса овқат илинмайсиз-у, лекин аллақайси меҳмонларни алоҳида таклиф қилиб, бир эмас, уч-тўрт хил тансиқ таом улашасиз...

Аразларни аритган кун

Гиналар узоқ чўзилишини билиб, кичик бувим силликлашга тушади:

— Шунча гапни гапирибмиз-у, сумалак ҳақидагиси қолиб кетибди. Ёзда хирмон кўтарган кунимизок бир коса бугдойни кўрмадикка олиб, кўзага солиб бирор қуруқ жойга яшириб кўярдик, баҳорга эсон-омон етсак, сумалак пиширамиз деб. Билсаларинг, **сумалак — дийдор сайли**, аслида.

— Ҳой, келин, — тўсатдан катта бувим сергак тортиб онамни чақиради. — Ҳаммани айтдингми сумалакка? Ҳеч ким қолиб кетмасин, тагин. Бу кунда бировни оқ, бировни қора деб ажратиб бўлмайди. Чунки бугун осмондан фаришталар тушиб, бизни томоша қилиб, ҳар биримизга савоблар ёзади. Камида етти кўшни айтилиши керак. Илгарилари юз кўрмас қаттол кундошлар ҳам

лар сузишни бошлаб бергач, келганларга тенг миқдорда сумалак улашилиб, ке-

санд қилишга уриндим:

— Сумалак олиб келдим, патир ҳам, — шундай дейишимни биламан, Турсуной опа ўрнидан туриб кетса бўладими. — Ростданми, қани?!

Сумалакни қўлга олиши билан йиғлаб юборди:

— Мана шуни деб шу ахволга тушдим, — дея сумалак тўла косани ҳидлашга тушди. — Бундан онажонимнинг ҳидлари келади. Бу йил менга насиб этмади онажоним дийдор... Дилимга, жонимга озор беришди.

Унинг нима учун бундай деётганини на мен, ҳам ширалар тушунардик. Тинчлантирувчи укол қилишгач, ухлаб қолди. Уйғониши билан яна сумалакни сўради. Бу сафар ҳарқалай йиғламади, секингина гап бошлади:

— Икки қат бўлганим учун эрим узоқ йўл деб Сурхонга юбормади. Сумалак қовлашни, ейишни жуда соғингандим.

— Ҳали кўп сумалак қовлашсиз, опа-жон, — дейман уни тинчлантиришга уриниб. — Бу ерда ҳам ҳар йили қилишади.

— Эй, қуриб кетсин, бу еринг бағритош, бемехр кўни-кўшнилариям, сумалагиям. Шунга ишониб қолгандим...

— Тинчликми, опа?! — сўрайман гапига тушунмай.

— Кўни-кўшнилари сумалак пиширамиз, деб айтганди. Бозорга тушдим-у, ул-бул олиб келдим. Бир кун қолганда, «Эртага сумалак, чиқинг», деб келадими биров дея икки кўзим эшикда бўлди. Йўқ, эртаси эрталаб ҳам кутдим. Хомиладор аёлни ташвишга қўймайлик, қозонга солиб бўлгач, гурунгда чақирамиз, деб кексалар кўнмагандир-да, айтиб қолишса, қуруқ чикмай деб ҳаракатга тушдим. Пешингача бир тоғора сомса, бир сириги челада қатқил ош қилдим, охорли уст-бошларимни кийдим, озгина пардоз ҳам қилдим. Ҳеч ким дараклайвермагач, «домком»га телефон қилдим: «Тушаверайми, опа, куттириб қўйдингизлар-ку», десам, «Сиз рўйхатда йўқсиз-да, қозонимиз кичикроқ бўлган учун кўп йиллик эски кўшнилари йиғилишганди. Бугун «дом»га қанчадан ҳам тегарди. Тўйгулик бўлмайди-да», деса бўладими? Бошқа гапни эслолмайдиман, синглим. Қон босимим ошиб кетганмиш...

Дўхтирлар бир ҳафтадан сўнг рухсат беришди. Машинадан тушиб, подьездга қишлоқашарканмиз, биринчи қаватдаги хонадоннинг томоркасида водопроводнинг тагига қўйилган сириги челақдан сумалак сувга қўшилиб оқиб ётарди. Уйдан бир аёл чикчи келиб, сувни яна кўпроқ очди. Турсуной опанинг айтишича, «домком» шу экан. Кўшнисининг касалхонадан қайтаётганидан хабари йўқ, шекилли, бош иргаб шунчаки сўрашган бўлди-да, ўзича гапира кетди: «Эсиз-эсиз, чала пишганим, «дом»ни ҳавосиданми, шунча сумалак ачиб қолибди-я».

Бировга берсам — эсиз ошим, уйда турса — сасир ошим, деб беҳиз айтман халқимиз. Қолаверса, пишган сумалак қирқ йилда ҳам ачимас экан. Янаям, ким билади дейсиз?

Нурхон ЭЛМИРЗАЕВА,
журналист.

СУМАЛАК — ДИЙДОР САЙЛИ

лар бу азобларга чидолмай, яна қанчаси нон ўрнига кунжара еб, шишиб ўлиб кетишди. Ўз туққан боласини иложсизликдан бир қоп бугдойга алмашиб юборганлар ҳам бўлди, айланайлар. Айниқса, қишнинг ўтиши қийин эди. Ҳам совуқ ҳам очлик. «Эй, художон, оч бўлсак ҳам, юпун бўлсак ҳам, майли, фақат жонимизни соғ-омон қилсанг бўлди. Бу йилги баҳорни ҳам кўрайлик», деб зор-зор йиғлаб илтижо қилардик.

— Нимага айнан баҳорни? — сўрайди аёллардан бири.

— Аҳ, болам-а, — чуқур тин олиб гапни давом эттиради иккинчи бувим. — Сизлар учун баҳор оддий бир фасл, биз учун эса чинакам янги йил эди. Яна бир йил бўлса ҳам яшаб қолиш имконияти тугиларди-да. Янги чикқан майсами, бойчечак ё бинафша борми, чўккалаб пешонасидан ўпардик, йиғлаб-йиғлаб кўзимизга суртардик. Шу кунларга етказганига шуқур, деб Яратганга ҳамду санолар айтардик. Кўча-қўйда бир-биримизни йилбоши билан табриқлардик. Кейин ана шу кўкатларни — исмалоқ, ялпиз, йўнғичка, момақаймоқларни мазза қилиб гачир-гучир чайнаб ёки оддий сувда қайнатиб ердик. Биламан, бу гаплар сизларга бир эртақдек туюлаётти...

— Хафа бўлманглар-у, ҳозиргилар кўп исрофгарчилик қилади, — ўзини тутиб олиб гапга қўшилади катта бувим. — Дастурхонда ушатишган нон бўлса ҳам, қотиб қолибди деб бутунини синдира-сиз. Овқатга масаллиқни ўлчамай солиб, сўнг ортганини ахлатга ағдарасиз. Тўйларни-ку гапирмаса ҳам бўлади. Ота-

сумалак сайлига бир-бирини таклиф қилишган.

Хуллас, сумалак масаллиқлари дошқозонга солинар маҳал ҳовлимиз янаям гавжум бўлиб кетарди. Бир томонда ёзилган дастурхон кўк сомса, кўк чучвара, устига кўкат майдалаб сепилган қатлама, яна ҳар ким илиниб олиб келган неъматлар билан тўла. Бир тарафда ош учун ҳозирлик кўриляпти.

Икки кампир қонун-қондаси бўйича қайта-қайта дуолар ўқиб, қозонга масаллиқни солади-да, жувонларга ул-булни ўргатиб кўрпачага чўккалайди. Сўнг ҳар йили сумалак сайлида айтиладиган хиргойини бошлайдилар:

**Дошқозонда сумалак,
Биқир-биқир қайнайди.
Унга қараб кўзларим,
Баҳри-диллим яйрайди.**

**Наврўзжонга етолмай,
Ўлиб кетган она-а.
Сумалакни еёлмай,
Ўлиб кетган онам-а.**

Эрта сахаргача ўйин-кулги, хангома авжига чиқарди. Бувим айтгандек, бир-биридан ҳафалашганлар баҳонада ярашиб олишарди. Ўтган гина-қудуратлар унутилар, қўшнилари эса опа-сингилдек қадрдон бўлиб қолишарди. Сумалакнинг хосияти шу бўлса керак, деб ўйлайман. Бу таом кўп вақт, яъни камда ўн икки соат қайнашида ҳам бир ҳикмат яширин. Бир қозон атрофида шунча вақт бирга бўлиш бегона кишиларни ҳам ақинлаштиради, ахир. Эрталаб табаррук момо-

лолмаганларнинг уй-уйларига хол сўраб тарқатиларди. Ҳақиқатан ҳам, сумалак пишириш аразлар унутиладиган, инсонлар қадрланадиган чинакам эзгулик сайлига айланиб кетарди.

Бировга берсам — эсиз ошим...

Қишлоққа борганимда, келолмаганларга улашгин, савоб бўлади, деб сумалак бериб юборишганди. Тарқатдим. Озроқ қолганди, бир қадрдон опамга илиниб йўлга тушдим. Кўнғироқ жиринглаши билан гул-гул очилиб эшик очадиган Турсуной опа негадир ҳаяллади. Озроқ кутдим. Яна тугмачани босдим. Жим. Шу вақт кўшни аёл чикчи келиб: «Турсуной опа йўқлар, тунов кунни тез ёрдам машинаси келиб олиб кетди... Ҳа-я, эрлари эрталаб мана бу манзилни берганди. Касалхонаники шекилли», деди. Ён кўшнининг тусмоллаши гашимни келтириб, манзилни олдим-у, йўлга тушдим.

Турсуной опа билан талабалардан буён яқинимиз. Ота-онасининг яққаю ягона фарзанди бўлган бу аёл асли сурхондарёлик бўлиб, ёши биздан катта эди. Онаси уч бора фарзанд кўрган-у, лекин бари ёшига ҳам етмай вафот этаверган экан. Шунда хомиладор она: «Агар шуни ҳам эсон-омон туғсам ва ўлмасдан катта бўлса, умримнинг охиригача ҳар йили кўй сўйиб, сумалак пиширишни қанда қилмайман», деб ният қилибди. Бахтига бу фарзанд соғ-омон улғайибди. Афсуски, қизлари Турсунойни турмушга берган йили ота-она олдинма-кетин бандалики бажо келтирибди. Қисқаси, Турсуной опа учун сумалак ҳаётининг мазмунига айланган, «Сумалакни кўрсам, ота-онамни кўргандай бўламан», дерди у доим. Такдирни қарангки, бу аёлга ҳам фарзандини қўлига олиш уч бора насиб этмади. Шифокорлар тўрт-беш йил бола кўрмай туришлар, деб маслаҳат берган, эр-хотин бироз чалғиш учун Тошкентга кўчиб келган, Турсуной опа таваккалига ўқишга имтиҳон топшириб талаба бўлганди. Кейин у юртига қайтиб кетди. Кўнғироқ қилсам, қизчали бўлганини, соғлом эканини суюниб айтди. Бир йил олдин эса турмуш ўртоғининг иши туфайли Тошкентга кўчиб келишганди...

Турсуной опа реанимация бўлимида экан. Ранги бир ахволда, илгари эйтибор бермаган эканманми, қорни ҳам дўппайиб турибди. Саволга тутмай, хур-

“DOCTOR – D”:

ХАТО ҚИЛИШГА ҲАҚҚИМИЗ ЙЎҚ!

Пойтахтимизнинг Собир Раҳимов туманига қарашли Себзор мавзесига ёндош Уста Олим кўчасида жойлашган “Doctor – D” госпитали АКШ, Германия, Голландия, Финляндия, Япониянинг энг замонавий ташхис, даволаш ускуналари билан жиҳозланган. Клиника тиббиётнинг барча йўналишлари, жумладан, репродуктология, сепсология, андрология, урология, гинекология, жарроҳлик, терапия, кардиология, проктология соҳалари бўйича аҳолига хизмат кўрсатади.

Суҳбатдошимиз — Дилмурод Эргашев, тиббиёт фанлари номзоди, олий тоифали шифокор, Нью Йорк Фанлар академияси, Россия репродуктологлар уюшмаси аъзоси, эркак ва аёллар бепуштлиги муаммолари бўйича республикамиздаги етук мутахассислардан бири. Россия, Украина, Германия, Исроил каби давлатларнинг етакчи клиникаларида, илмий-тадқиқот марказларида малака оширган.

— Аслида “Doctor-D” мен сизга айтсам, айнан истиқлол шарофати туйфайли мустақилликнинг дастлабки йилларида фаолият бошлаган “қалдирғоч” тиббиёт масканларидан бири, — дейди Дилмурод ЭРГАШЕВ. — Чунки бир пайтлар медицина соҳасини хусусийлаштириш ҳақида гап кетса, бизга эртак бўлиб туюларди. Энди эса бу табиий ҳолга айланди.

— Клиникангизга нега энди “Doctor – D” деб ном қўйгансиз?

— Институтда ўқиб юрган кезларим амалиёт пайтларида бирон ҳужжатга имзо қўйиш керак бўлса, исми Дилмурод бўлгани учун ўзимча “Doctor – D” деб ёзиб қўярдим. Шунинг учун бўлса керак, ўрганиб қолишганимга, дўстларим ҳам ҳазиллашиб, шу ном билан қақришарди. Кейин ўзим ҳам кўникиб кетдим ва келажакда тиббий марказ очсам, албатта, уни “Doctor – D” деб номлайман, деб астойдил кўнглимга тугиб қўйдим. Мана, кўриб турганингиздек, ўша ёруғ орзумга етдим.

“Doctor – D” госпиталида поликлиника, амбулатория, стационар, реабилитация маркази, ташхис қўйиш ва даволаш марказлари мавжуд. Шунингдек, ҳали келгусида яна бир нечта истиқболли лойиҳаларни ҳам амалга оширишни олдимизга мақсад қилиб қўйганмиз. Бу ҳам ўз навбатида миҳозларимиз учун янада кенгрок имкониятлар яратишга хизмат қилади, деган ўйлайман.

“Doctor – D” — тармоқли клиника, яъни у тиббиётнинг бир қанча соҳалари бўйича фаолият юритишга ихтисослашган. Албатта, улар орасида мураккаброғи репродуктология бўлса керак. Чунки унинг ичига эндокринология, андрология, урология, психиатрия соҳалари кирди ва уларни бир-биридан ажратиб олиб қўллаш мумкин эмас.

— Баъзан кўча-кўйларда махсус тез тиббий ёрдам машиналарига кўзимиз тушади. Қизиғи, улар орасида “Doctor – D” муҳри ва “057” рақами ёзилганлари ҳам учрайди...

— Ҳамшаҳарларимизнинг тақлиф ва мулоҳазаларини инобатга олиб, госпиталимиз қошида жонлантириш бўлими ва тез тиббий ёрдам машиналари фаолиятини ҳам йўлга қўйдик. Замонавий госпитал учун қандай шарт-шароитлар талаб этилса, барчасини ташкил қилдик. Махсус компьютер ташхислари, лаборатория, рентген жиҳозлари — буларнинг барчаси дунё стандартларига тўлиқ жавоб беради. Ана шу имкониятлардан фойдаланганимиз туйфайли бизга Бутун дунё шифокорлар уюшмаси томонидан сертификат берилди. Бундай эътирофга муносиб хизмат кўрсатиш учун тинмай излашни олиб бораяпмиз.

Мен кўпчилик ҳамкасбларимга “Ибн Сино бобомизни тиббиётнинг отаси дейиш билан иш битмайди, ўзимиз ҳам ул даҳонинг муносиб ворислари бўлмоқ учун тиним билмай изланайлик”, дейман. Албатта, ҳеч бир шифокор ўзинча янги нарса ўйлаб чиқиши керак эмас. Ҳар бир дардга даво неча минг йиллар аввал айтиб қўйилган, фақат уни яхши ўлаштириш керак. Энг зўр шифокор — аввало ўз ватанидаги беморлар дардига малҳам бўлган шифокорлар.

— Дилмурод ака, госпиталга келган миҳозлар билан гаплашиб кўрдим, улар турли тоифа вакиллари, лекин аксарияти ўз соғлигини ҳар қандай манфаат ва бойликдан устун қўядиганлар экан, десам янглишмайман. Бунинг бемалол “Doctor – D”нинг ўзига хос ютуғи ва, қола-

верса, тарғиботга катта эътибор бераётгани десак бўладими?

— Нима десам экан, дунё тажрибасида бор нарса бу, ҳар қандай компания ёки ташкилот, у қайси соҳага ихтисослашган бўлса, албатта, биринчи навбатда ўз фаолиятини яхшилаш, кучайтириш орқали рекламага жиддий ёндашади. Бунга табиий ҳол деб қараш керак ва яна бир жиҳати, ҳозирги одамлар сизнинг баландпарвоз гап-сўзларингиз ёки саҳифа-саҳифа мақолаларингизга ҳадеб ишонвермайди ҳам, аксинча, сўрайди, обдон суриштиради, бир-икки марта синаб кўради. Қани, нарх-навоси чўнтагимга тўри келармикан, даволаш жараёнлари қандай, деб минг марта ўйлаб, кейингина хузуригизга келади.

Энди, сиз ургу бериб айтган, яъни саломатлигини қадрайдиغانлар бу ёққа кўпроқ мурожаат этишар экан, деган фикрингизга келсак, ҳар қандай одам, у деҳқонми, профессор ё тадбиркорми, барибир соғлом турмуш тарзига қатъий риоя қилса, ҳеч қачон ютқазмайди. Шунинг учун ҳам госпиталимизга умид билан келган ҳар бир инсон билан имкони борича шахсан ўзим бир оғиз бўлса-да, суҳбатлашишга ҳаракат қиламан. Нега дейсизми? У ким бўлишдан қатъи назар, шу масканга шифо истаб келган-ку!

Мени қувонтираётган бир жиҳатни алоҳида таъкидлаб қўйишни хоҳлардим: у ҳам бўлса, кейинги йилларда аҳоли ўртасида ўз сиҳат-саломатлигини бемор бўлмасдан аввалроқ ўйлайдиغانлар сони кўпаймоқда. Бу бевосита Президентимиз раҳнамолигида, ҳукуматимизнинг қўллаб-қувватлаши ҳамда Соғлиқни сақлаш вазирлиги томонидан мамлакатимиз тиббиёт соҳасида кенг қўламда олиб борилаётган изчил ислохотларнинг мазмун-моҳиятини халқимиз тўғри англаб етаётганини билдиради.

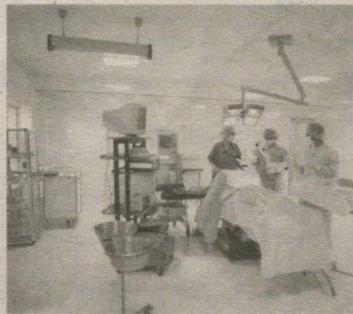
Президентимизнинг ўтган йилнинг 1 июлида қабул қилинган “2009–2013 йилларда аҳолининг репродуктив саломатлигини мустаҳкамлаш, соғлом бола туғилиш, жисмоний ва маънавий баркамол авлодни вояга етказиш борасидаги ишларни янада кучайтириш ва самарадорлигини ошириш чора-тадбирлари дастури тўғрисида”ги қарори ҳам — тиббиёт ходимларида жиддий масъулият юклатиш билан бирга, фуқаролар ўртасида ҳам соғлом турмуш тарзи, тиббий маданиятни янада ошириш лозимлигини ҳам аниқлатади.

Энди тасаввур қилинг, ҳар қандай одам исталган тиббиёт муассасасига қадам босаётганида ўзига билдирилган бир оғиз самимий муомала ҳам унинг кўнглида умид уйғотади. Мақтанашмас-у, клиникamızда ишлаётган мутахассисларнинг деярли барчаси ўз соҳасини пухта эгаллаган, тажрибали, айримлари хорижий давлатларда малака ошириб келган. Шу ўринда фақат “Doctor – D”га хос бўлган яна бир муҳим жиҳат ҳақида ҳам маълумот беришим керак. Бизда қўлланилаётган энг сўнгги замонавий тиббий ускуналар орқали миҳозларимиздан олтинган таҳлилий натижаларни яна қўшимча тарзда бошқа мамлакатлардаги экспертлар эътиборига ҳам ҳавола қиламиз. Улар томонидан чуқур текшириб кўрилгангина ҳолисона қарорга келинади. Маъбодо биздаги натижалар нотўғри эканлиги аниқланса, тақдим этилган махсус сертификат қайтариб олинади. Чунки бундай таҳлилларнинг аниқлигида дунё стандарти талаблари катта роль ўйнайди.

— Ўзингиз малака ошириш, таж-

риба алмашиш мақсадида кўплаб хорижий давлатларда ҳам бўлгансиз. Истайсизми-йўқми, улардаги тараққий билан ўзимиздаги ўзгариш, янгилликларни солиштирасиз, тўғрими?

— Бу табиий ҳол, ҳар доим бирор бир мамлакатга хизмат сафарига отланадиган бўлсам, албатта, қўлимда керакли манбалар, маълумотларни оллоламан. Чунки хорижликларни қуруқ гап билан ишонтирмайсиз, айниқса, кейинги 18 йил орасида айнан бизнинг республикамизда тиббиёт билан боғлиқ улкан ўзгаришлар уларни жуда қизиқтиради ва шахсан мен ўз фаолиятимиздан келиб чиқиб, “Doctor – D” мисолида эришилган ютуқларимиз ҳақида айтиб бераман, жонли мисолларни намойиш этаман. Очғи, бундан беш-ўн йилларча эвал чет эллардаги халқорол илмий анжуманларда маърузалар қилганимда сезганманки, улар ўзбекистонлик тиббиётчилар томонидан олиб борилаётган катта илмий изланишлар, амалий ишлар ҳақида тўлиқ маълумотларга эга бўлмагани учун фақат Европа ёки бошқа ривожланган давлатларга хайрихоҳлик қилишар экан. Энди эса бевосита интернет ёки бошқа манбалар орқали, ёки бўлмаса, ўзлари келиб кўрганларидан кейингина бизнинг тиббиётчилар қўлга киритаётган ютуқлар, кашфиётлар ҳам чакки эмаслигига амин бўлишмоқда. Ва

шунинг учун ҳам қизиқиб, яқиндан ҳамкорликни йўлга қўйишни тақлиф этишяпти. Шу ўринда яна бир эътирофга арзирлик далил: халқор аҳамиятга молик анжуманларда Марказий Осиё давлатларида фақатгина Ўзбекистоннинг тиббиётчи олимлари иштирок этаётгани юқоридаги фикримни яна бир қарра тасдиқлайди.

— “Doctor-D” госпиталининг репродукция бўлимида исроиллик профессор Давид Левран маслаҳатлари асосида махсус тиббий машгулотлар ўтказилар экан.

— Аввалига машхур профессорнинг ўзи шу ерга келиб, бевосита репродукция соҳасига боғлиқ бой тажрибаларини ўргатди. Репродукция, биламизки, катта меҳнат, машаққат ва амалиётни талаб этадиган соҳа. Исталган мутахассиснинг Исроилга бориб, бир ойда репродукцияни ўрганиб келиши жуда қимматга тушади. Ундан кўра, Давид Левранни клиникamızга тақлиф этиб, жонли мулоқотлар уюштирганимиз жуда катта самара берди, десам, муболага бўлмайди. Маълумки, бошқа давлатларнинг тиббиёт соҳаси вакиллари, шу жумладан, россиялик шифокорлар ҳам репродукция соҳасига оид бой тажрибаларни исроилликлардан ўрганмоқда. Яна бир янглик, Левран сингари малакали ва номдор мутахассислар билан ҳамкорликдаги лойиҳаларимиз ишга тушса, насиб этса, бир-икки йилдан сўнг қўшни мам-

лакатлардан ҳам беморлар келиб бизнинг госпиталда даволанишади.

— Тиббиётга тегишли бўлган яна бир савол: журналларда ярим чин, ярим хазил маъносига “Doctor – D”нинг хоббиси кино бўлса керак-да, қатор фильмларда кўриниб қоляпти, балки тиббиёт соҳасидан зерикандир” деган гаплари айтишибди. Сиз бунга нима дейсиз?

— Бу фикрнинг бир томондан тўғрилиги шуки, менинг хоббим ростданам кино санъати, мутлола ва спорт билан мунтазам шугулланишдир. Лекин бу тиббиётдаги ҳам илмий, ҳам амалий фаолиятимга заррача таъсир кўрсатмайди, аксинча, ёрдам беради. Нега десангиз, ўз ақл-идроки, имконият доирасини англаган инсон умрининг охиригача ўрганишдан, излашдан тўхтамайди. Шу маънода кинохождорлар билан қилаётган ҳамкорлигим азбаройи қизиқувчанлигим ва санъатни қадрлашимнинг бир белгиси. Лекин асосий вазифам, инсонларнинг ЭНГ УЛУҒ БОЙЛИГИ — СИҲАТ-САЛОМАТЛИГИ йўлида ҳалол хизмат қилишдан иборат.

— Дилмурод ака, клиникангизга мурожаат этаётганларнинг кўпчилиги эркаклар экан. Бунинг сирини нимада?

— Ихтисослигим бўйича андролог-урологман ва шу соҳада 22 йилдан бери фаолият юритиб келаяпман. Сир эмас, бугунги кунда эркаклар билан боғлиқ касалликлар дунё миқёсида глобал масалага айланмоқда. Бу уларнинг ҳам руҳий, ҳам жисмоний ва ниҳоят, жинсий муаммолари билан боғлиқлиги боис жиддий тус олапти. Албатта, Шарқ ва Ғарб эркакларини менталитети ўртасида кескин фарқлар бор. Бизнинг шароитда ўттиздан ошган йигитнинг уйланмай юриши... ҳеч бир қоидага тўғри келмайди. Лекин уларда бу жуда нормал ҳол ҳисобланади ва илоҳи борича ёлғиз яшашни афзал кўраётганлар сони ошиб бораётгани жамоатчиликни ажаблантирмайди. Ахир, дунёга келаятган болалар — насларимизнинг бениқсон ва соғла-соғ бўлиши биринчи навбатда эркакларга ҳам боғлиқ эмасми? Эркак бирор бедаво ёки оғир хасталикка чалинган бўлса, ундан қандай қилиб соғлом фарзанд туғилиши мумкин? Шунинг учун ҳам “Doctor – D” очилганида дастлаб эркакларни қийнаб келаятган дардларга малҳам бўлганмиз. Кейинроқ фаолият доирамиз кенгайди ва энди ихтисослашган марказга айландик. Айни пайтда клиникamızда “Эркакларни соғломлаштириш” лойиҳаси устида илмий излашлар давом этапти. Эътибор бериб қаралса, ўттиз ёшдан ошган эркакларда секин-аста семирish қузилади. Натихада, қон босими, қандли диабет ва жинсий зафилик бошланади. Бундай касалликларнинг олдини олиш ҳам энг асосий мақсадларимиздан бири ҳисобланади. Чунки бундай дардга чалинганларга андрололог қандли диабетга, кардиолог эса қон босимини туширишга боғлиқ дори ёзиб бериши мумкин. Аслида-чи? Энг аввало, шу касалликнинг келиб чиқиш сабабини ўрганиш керак ва шундан кейингина муолажалар ҳақида ўйлаш лозим.

Тўғри, ҳар бир соҳада янглишиш, адашиш табиий ҳол ва айримларини кечирish ҳам мумкиндир. Лекин тиббиётда шифокорни-ку қўя турайлик, ҳатто олдий ҳамшира ҳам хатога йўл қўйиши мумкин эмас! Бундай хатоли тузатиб ҳам, кечирish ҳам бўлмайди.

“Оила ва жамият” муҳбири Лутфия СУЯРОВА суҳбатлашди. (т)

ТАН ЭМАС, ДИЛ КUYИГИ

«Кадрли «Оила ва жамият» газетаси ижодкорлари!

Сизларга мактуб йўллашимга ҳаётимдаги бир воқеа туртки бўлди. Очиғи, бундай хўрликларни ҳеч кимга, ҳатто душманимга ҳам раво кўрмасдим. Келин, бир бошидан гапириб берса қолай. Зора, дардим сал бўлса ҳам енгиллашса...

Мен ҳам ҳамма кизлар сингари бир оиланинг бахтли келинчаги, фарзандларимнинг меҳрибон онаси, турмуш ўртоғимнинг суякли рафиқаси бўлишни жуда-жуда истардим.

18 ёшимда севиб қолдим. У хушчақчақ, хушмуомала, бир гапириб, ўн куладиган шоиртабиат йигит эди. Кундан-кунга муносабатларимиз чуқурлашди. Бир-биримизни кўрмасак туролмайдиган бўлиб қолдик. Умид (шартли равишда шундай атайман) йигитлик бурчини ўташ учун ҳарбий хизматга жўнади. У кетган кунданок ўрни жуда билинди, кундан-кунга қаттиқроқ соғинар, ҳижрон азобларини фақат соғинчи севи мактублари биров бўлса-да боса олар эди. Ниҳоят, у қайтиб келди. Ҳаётимга яна маъно-мазмун киргандек бўлди. Кўп ўтмай Умид ҳарбий соҳада иш бошлади. Шу орада тўйимиз бўлиб ўтди. Биз ЖУДА бахтли эдик. Бирин-кетин севишимиз меваси — икки фарзандимиз ду-

ЁМОН ЭКАН

нега келди. Лекин ҳаёт бир маромда текис ва тўқис бўлмас экан. Мен эримнинг ҳаётида, яъни иккимизнинг орамизда кимдир борлигини сеза бошладим. Лекин ўзимни бу бемаъни хаёл деб қалғитдим, чидадим. Эримнинг иши ўзгаргани боис Сирдарё вилоятига кўчиб кетдик. Қиш пайти эди. Ҳар кун эрталаб хўжайинимни ишга кузатиб, икки фарзандим билан кеч киришини, унинг уйга қайтишини орзиқиб кутардик.

Бир кун у киши иши чиқиб қолганим, соат 23.00ларда кириб келди. Биргалашиб чой ичдик, суҳбатлашдик. Бир маҳал эрим чекиш учун гугурт қақди. Бу шундай тез ва кутилмаганда содир бўлдики, ҳатто эслагим ҳам келмайди. Тўсатдан нимадир қаттиқ портлади, қолганини билмайман. Кўзимни очсам, касалхонада ётибман. Ёнимда ҳамма ери оқ матога ўралган бир одам ҳам бор. Та-

нимадим. Кейин билсам, у Умид акам экан. Ушанда иккаламиз ҳам куйиб қолганимизни англадим. Тошкентда даволандик. Эрим 50 фоиз, мен эса 65 фоиз куйган эдик. Бизга учинчи даражали куйиш деган таххис қўйишди. Аммо энг азобли кунларим кейин бошланди. Бизни кўришга келган қариндош-уруғларимизнинг нигоҳларида ачиниш ҳиссини туйардим. Лекин улар кўз ёшларини бизга сездирмасликка ҳаракат қилишарди. Беш ойча даволандик. Оёққа туришимизда шиқорлар, ширинсўз ҳамшираларнинг ёрдами катта бўлди. Юз терим худди қақалоқникидай майин эди. Мен бундан жудаям хурсанд бўлдим. Асосийси, болаларимиз соғ-саломат қолишганди. Турмуш ўртотим тўзалиб чиқсақ, ҳеч қачон хиёнат қилмаслигини қайта-қайта таъкидларди. «Ноди, биз тирикчимиз, шунинг

ўзи бир бахт-ку, худога шукр, ўғилларимиз соғ-омон», дер эди у. Уша машъум воқеа содир бўлган уйга қайтиб бормасликка келишдик. Бошқа жойга кўчиб ўтишимизга рухсат беришди.

Орадан икки ой ўтди. Теримда ўзгаришлар содир бўла бошлаб, 5 см.гача ўсди. Юзимда ёнғоқдек-ёнғоқдек ўсимталар пайдо бўлди. Бармоқларим бир-бирига ёпишиб, асл ҳолатини йўқотди. Билмадим, қайси айбим учун бундай жазоларга лойиқман, дея кечалари мижжа қоқмай чиқар эдим. Бу ҳам ҳолва экан.

Кундан-кунга эримнинг менга бўлган муносабати ўзгара бошлади. Бу орада ишга чиқиб кетди. Ҳуқуқни муҳофаза қилиш органларига мурожаат қилиб, фожеанинг сабабини суриштирдик. Биз яшаган уйнинг тағидан газ қувури ўтган экан. Қувур тешилиб, ундан чиққан газ аста-секин уйни қоплаб, гугурт қақилган маҳал, портлаб кетибди.

Тегишли маҳкамалар ара-лашгач, операциямиз учун пул ундириб берилди. Лекин шиқорлар пластик операцияни бир неча босқичга бўлиб ўтказиш лозимлигини айтишди.

Мана ўшанга ҳам икки йил бўлаятти. Ҳозир аҳолим ёмон. Чунки биз... ажрашапмиз. Са-

баби битта — хиёнат! Тўғри, эримни бу иш устида ушламадим. Мен буни унинг муносабати совуқлигидан, олдимда ҳам телефонда бегона аёллар билан бемалол гаплашиши, уйга келмай қаерлардадир тунаб қолишидан ангардим. Аёл кишига бундан ортик хўрлик борми? Мен нима қилай? Қайси йўлни танлай? Икки фарзандим отасиз ўсишини хоҳламайман. Лекин эрим бу йўлдан қайтмайпти. «Чидайсан, шу башаранг билан сени қаерга ишга олишарди? Ахир, болаларингни боқолмайсан», деб уларни ўзи билан олиб қолмоқчи. Шу иккала норасидадан бўлак менинг бошқа яна кимим бор? Агар уларни ҳам олиб қўйса, яшашимдан не маъни?

Ҳозир ёшим ўттизда. Докторлар тез орада пластик операция қилиш кераклигини айтишмоқда. Лекин бунинг учун ажратилган пулни эрим бермайпти. Пул ота-онанинг қўлида. Қайнота-қайнонам эса «Келимин билан ажрашса, ўғлимни уйлантирамай», дейишаётганмиш.

Азиз муштарийлар! Бу мактубни ўқиб, менга далда бўласизлар, деган умидданман. Ўз фикр-мулоҳазаларингизни билдириб, мактуб йўлланг. Сизларнинг ёрдамиңиз, маслаҳатингизга муштоқман.

НОДИРА

“ҲЕЧ КИМ ФУҚАРОЛИКДАН МАҲРУМ ҚИЛИНМАЙДИ”

— дейди Тошкент вилояти Ички ишлар бошқармаси хорижга чиқиш, келиш ва фуқаролиқни расмийлаштириш бўлими бошлиғи, подполковник Аҳмаджон ҒУЛОМОВ

— Аҳмаджон Бахромович, аввало, Ўзбекистон фуқароси деган макомнинг қонуний асосларига тўхталиб ўтсангиз?

— Конституциямизнинг V боби 18-моддасида “Ўзбекистон Республикасида барча фуқаролар бир хил ҳуқуқ ва эркинликларга эга бўлиб, жинси, ирқи, миллати, тили, дини, ижтимоий келиб чиқиши, эътиқоди, шахсий ва ижтимоий мавқеидан қатъи назар, қонун олдида тенгдирлар”, деб ёзиб қўйилган. Шундай экан, мамлакатимизда ҳар бир киши фуқаро бўлиш ҳуқуқига эга. Ҳеч ким фуқароликдан ёки фуқаролиқни ўзгартириш ҳуқуқидан маҳрум қилиниши мумкин эмас. Ўзбекистон Республикаси ўз идоралари ва мансабдор шахслари орқали Ўзбекистон фуқаролари олдида масъулдир, Ўзбекистон Республикасининг фуқароси эса давлат олдида масъулдир. Бир сўз билан айтганда, давлатимиз ўз худудида ва унинг ташқарисида ҳам ўз фуқароларининг ҳуқуқлари, эркинликлари ва манфаатларини ҳимоя қилади.

Табиийки, юртимизда яшаётган 16 ёшга тўлган барча фуқаролар “Ўзбекистон Республикаси фуқароси” деган номга эга бўлишади. Албатта, фуқаролик ҳар бир инсонга алоҳида жиҳдиди масъулият оқлайди ва қаерда бўлишидан қатъи назар, ўз олдида турган вазифаларни ҳис этиши, амалдаги қонунларга риоя қилган ҳолда фаолият кўрсатиши талаб этилади. Дарвоқе, ҳар бир фуқаро паспорт тизими қоидаларига қатъий риоя қилиши лозим. Бу борада белгиланган тартибларни бузганлик учун жавобгарлик шартлари ҳам бор.

— Фуқаролиги бўлмаган шахсларга Ўзбекистон фуқароси макомини бериш қандай тартибда амалга оширилади?

— 1992 йилда қабул қилинган “Ўзбекистон Республикасининг фуқаролиги тўғрисида”ги Қонуннинг 17-моддасига биноан мамлакатимиз фуқаролигига қабул қилиш шартлари куйидагилардан иборат:

1) чет эл фуқаролигидан воз кечиш;

2) сўнгги беш йил давомида Ўзбекистон Республикаси ҳудудида доимий яшаганлик;

Ушбу қоида Ўзбекистон Республикасининг фуқароси бўлиш истиғини билдирган шахсларга, башарти, улар шу ерда туғилган ва ҳеч бўлмаса ота-онасидан бири, буvasи ёки буvasи Ўзбекистон Республикаси ҳудудида туғилганлигини ва бошқа давлатларнинг фуқароси эмаслигини исботласа, тааллуқли бўлмайди.

3) қонуний тирикчилик манбаларининг мавжудлиги;

4) Ўзбекистон Республикасининг Конституциясини тан олиш ва бажариш.

Шунингдек, ушбу модданинг 1, 2 ва 3-бандларида қайд этиб ўтилган талаблар ҳам шулар жумласидандир.

— Тахририятимизга қайд йўллаётган муштарийлар фуқаролиқни олиш учун қаерга мурожаат қилиш кераклигини ҳам сўрашган. Бу ҳолатда қандай ҳужжатлар талаб қилинади?

— Ўзбекистон Республикаси фуқаролигини қабул қилишни истовчи шахслар ички ишлар органларига мурожаат этишлари мумкин.

Улардан қуйидаги ҳужжатларни тақдим этиш талаб этилади: Ўзбекистон Республикаси Президенти номига ариза, сўров-ариза, тўлиқ меҳнат фаолияти қайд этилган таржимаи ҳол, 35X45

мм ҳажмдаги 4 дона сурат, туғилганлик тўғрисидаги гувоҳнома нусхаси, яшаш гувоҳномасидан нусха, яшаш ва иш жойидан, ойлик маоши ҳақида маълумотнома, тавсифнома, меҳнат дафтарчасидан нусха, никоҳ гувоҳномаси (нотариал тартибда тасдиқланган ҳолда), уй дафтари нусхаси, Ўзбекистон фуқароси бўлган яқин қариндошларининг паспортидан нусхалар, фарзандларининг туғилганлик гувоҳномалари (нотариал тасдиқланган ҳолда), 14–18 ёшга бўлган фарзандларининг нотариал тартибда тасдиқланган розилик аризалари, давлат божи тўланганлиги ҳақида чипта(энг кам иш ҳақининг икки бара-вари миқдоридан)лар икки нусхада доимий яшаш манзилидаги ички ишлар бўлимига топширилади.

— Хорижий давлатлардан юртимизга меҳмон бўлиб келатган ёки транзит тартибда ҳудудимиздан ўтиб-қайтаётганларнинг мажбуриятлари қонунчиликда қандай белгиланган?

— Бошқа мамлакат фуқаролари Ўзбекистонга келганларидан сўнг 3 кун ичида вақтинча рўйхатдан ўтказилиши шарт. Маълумки, бундай шахсларнинг махсус консуллик визаларига асосан юртимизга киришларига рухсат берилади. Ҳукуматимиз қарорига биноан чет эл фуқаролари тегишли миқдорда давлат

САВОЛ-ЖАВОБ

божи тўлаб, уларга банклар томонидан сертификат ва чипталар тўланганлиги тўғрисида ҳужжат тақдим этилганлиги вақтинча рўйхатга олинади. Улар давлатимиз қонунчилигида белгиланган қоидаларга қатъий амал қилишлари керак бўлади. Мабодо ушбу шахс мазкур ҳудудда бўлиш ва яшаш қоидаларини бузса, маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекснинг 225-моддасига биноан жавобгарликка тортилади.

— Айримларнинг ўз фуқаролик паспортига менсимай, яъни эътиборсиз муносабатда бўлганини кўрамиз. Ҳатто баъзилар гаров тарикасида ёки ҳар хил баҳоналар билан ҳужжати бировларнинг қўлига ҳам бериб юбораверади, устига ёзиб-чикиб ташлайди...

— Паспорт — ҳар бир шахснинг фуқаролигини расман тасдиқловчи ҳужжат. Бутун дунёда шундай тартибда қоюлаб ўрнатилган. Ҳар қўлингизда бирор бир мамлакат фуқароси эканлигини исботловчи ҳужжат бўлмаса, амалдаги тартибларга кўра, жавобгарлик белгилаб қўйилган. Ундан гаразли максдаларда фойдаланиши, яроқсиз ҳолга келтириш, йўқотиш ва бошқа ҳолатларда тегишли маъмурий чоралар кўрилади.

“Оила ва жамият” муҳбири Мастура ЮНУСОВА ёзиб олди.

BOLALAR DUNYOSI

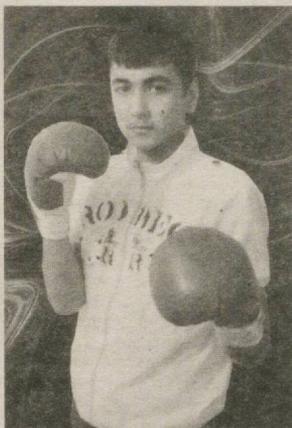
✓ O'RNAK OLING!

«CHARM QO'LOQP KIYISH OSONMAS!»

Dilmurod Rizayev 1995-yil 11-iyulda Toshkent shahrida tug'ilgan. Hozirda Uchtepa tumanidagi «Orom» nomli bog'cha-maktabning 8-«G» sinfida o'qiydi.

Sport turlaridan...

boks o'zining shiddati, rang-barang zarbalar bilan ajralib turadi. Shu tomonlari bilan u menga juda yoqadi. To'g'ri, charm qo'lqop kiyish oson emas, lekin bu qiyinchiliklar odam bardoshini mustahkamlaydi. Sport insonni ham ruhiy, ham jismoniy jihatdan tarbiyalaydi, chiniqtiradi. Ikki yildan beri Uchtepa tumanidagi boks maktabiga qatnab, o'zim shunga amin bo'ldim. Avallari tez-tez kasal bo'lardim. Hozir esa ancha tetikman, biroz vaznim ham kamaydi.

Mashg'ulotlar...

murabbiylarimiz – Rashid aka va Javohir aka rahbarligi ostida juda qizg'in kechadi. Haftada uch marta ikki soatdan mashg'ulot o'tkazamiz. Keyin futbol va basketbol o'ynaymiz. Murabbiyimiz doim: «Himoyaga e'tibor bering, payt poylab tezda hujumga o'ting», deb saboq beradi. Mashg'ulotlarda diqqatini bir yerga yig'ib, katta ishtiyiq bilan harakat qilaman.

Maktabda...

«4» va «5» baholarga o'qiyman. Algebra, adabiyot, informatika va jismoniy tarbiya darslarini juda yoqtiraman. Sport zalimiz juda yaxshi holatda. Bir necha sport turlari bilan shug'ullanish imkoniyati mavjud. Yaqinda maktabimizda 8-sinf o'quvchilari orasida boks va basketbol bo'yicha turnir o'tkazildi. Sinfimiz ikkinchi o'rinni egalladi. Boks musobaqasida men birinchi o'ringa kiritdim.

Kelajakda...

o'zbek charm qo'lqop ustalaridan Artur Grigoryan, Muhammadqodir Abdullayev, Abbas Atoev, Dilshod Mahmudovlarga o'xshab mamlakatimiz bayrog'ini jahon arenalarida baland ko'tarish niyatim bor.

Barcha tengdoshlarimga sog'lom turmush tarzi shartlariga amal qilib, sport bilan mustazam shug'ullanishni tavsiya qilaman. Chunki sport — sog'liq garovidir.

Mahmudjon AZIMOV
qog'ozga ko'chirdi

TO'RTKO'Z SIGIR

(hangoma)

Dilafro'zga dadasi,
Berd i qiziq bir jumboq:
«Bir sigirda to'rtta ko'z
Qanday bo'lar, top tezroq».
Rosa o'yladi qizcha,
Lek topmadi javobin.
Opasi bilar edi,
Aytisa ham bo'lar edi.
G'irrom bo'lmasin dedi.
Kitob titdi, daftartlar,
Hech birida javob yo'q.
Hamma xotirjam uyda,
Bir-biridan ko'ngli to'q.
So'ng erka qiz Dilafro'z,
Bir shumlikni o'yladi,
Sekin-asta muloyim,
Dadasiga so'yladi:
«Dada, aytib javobni,
Topolmadim, nima u?»

«Shuni ham bilmadingmi?
Bu — qarigan sigir-ku!»
Javobdan bo'lib hayron,
Dilafro'z kuldi xandon.
Dadasi berdi izoh:
«Sigir keksayib, e-voh,
Ko'zlari ko'rmay qolgan.
Keyin borib do'xtirga,
Ko'zoynak taqib olgan».

Durdona QILICHOVA,
Jizzax tumanidagi 18-maktab o'quvchisi.

O'YLAB KO'RING

1. Bahorda issiqsevar qushlar janubiy o'lkalardan uchib kelayotganda, nega zanjirsimon yoki gala bo'lib oladi?
 2. Kuzatganmisiz, o'rdak yoki g'ozning oyoqlari tovuqlarnikidan farqli ravishda pardali bo'ladi. Uning vazifasi nimadan iborat?
 3. Shamol nima uchun qishdagi qaraganda yozda daraxtlarni ko'proq sindiradi?
- Fikrlayapmanmi, demak, tirikman, degan edi ulug' mutafakkir Dekart. Buyuk bobolarimiz ham tabiatni kuzatib, har bir narsadan hikmat chiqarishga da'vat qiladi.
- Bundan buyon «Bolalar dunyosi» sahifasida sizni kuzatuvchanlikka, fikrlashga, demakki, qizg'in yashashga undaydigan savollar berib bormoqchimiz. Bu galgi savollarga javobingiz tayyor bo'lsa, bizga maktub yo'llang yoki qo'ng'iroq qiling.

Telefon: 237 21 82.

Sahifani Nigora RAHMONOVA tayyorladi.

PUSHAYMON

Siroj o'zi yaxshi bola-yu, birozgina sho'xligi, qaysarligi bor-da. Qilaman degan ishini qilmasdan qo'ymaydi. Nuqul jonivorlarga, qushlarga ozor berib o'ynaydi. Uydagi hayvonlarni, parrandalarni u yoqdan, bu yoqqa quvlagani-quvlagan. Buvisining hay-haylashiga, ularni qiynama deyishiga ham quloq solmaydi.

Bugun ertalab uyg'onishi bilanoq hovli chetidagi uycha yoniga bordi. Iki bir necha kun oldin bolalagan edi. Mittigina kuchukchalarning birini qo'lga olgancha, ko'chaga o'rtoqlarining yoniga yugurdi. Bolalar bilan uni o'rtaga olib rosa o'ynashdi. Natijada, kichkinagina, nimjon kuchukcha o'lib qoldi. Siroj buni uyidagilarga aytishdan qo'rqib, uni yo'l chetiga olib borib tashladi.

Oradan bir necha kun o'tdi. Bir kuni Siroj ona itning ko'chaga tez-tez chiqishiga hayron bo'lib, uning ortidan kuzatdi. It o'lgan

bolasi ning yoniga borib, uning atrofiga aylanardi. Og'zi bilan uni turtib, go'yo uyg'otishga harakat qilardi. It boshini quyi solgancha ancha vaqt shu alfozda turdi. So'ng bolasi ning turmasligiga ishonch hosil qilgach, iziga qaytib ketdi. Siroj bu voqeani ko'rib, qattiq ta'sirlandi. Ana shundagina nimalar qilib qo'ygani ni tushunib yetdi. Hozir u qolgan kuchuklarni o'zi parvarish qilayapti.

Dilhayot Abduvohid qizi

✓ QATRA

AKA-SINGIL

Ko'cha-ko'ya, maktabda, Dugonalar so'zlashar. Aka-singil urishganin Aytib rosa bo'zlashar. Biz ham aka-singilmiz, Lekin bunday odat yo'q, Mening akam mehribon, Undan doim ko'nglim to'q. Gar qiynalsam darslarga, Darrov yordam beradi, «O'zimning oy singlim», deb, Erkalatib kuladi. Tilagim shu, do'stlarim, Bizdan o'rnak oling siz, Janjallashmang hech qachon, Ahil-inoq bo'lingiz.

ONAMGA

Har tong uyqudan turib, Salom berib olamga, Onajonim jilmayib, Kirib kelar xonamga.

«Erka qizim», deb suyar,
Quchog'imni ochaman,
So'ng odobli qiz bo'lib,
Maktab tomon shoshaman.

Muxlisa MIRZAYEVA,
Toshkent davlat Agrar
universiteti qoshidagi respublika
umumta'lim maktabi o'quvchisi.

TOPISHMOQLAR

Bicholmaydi, tikolmaydi,
Ninalari bo'lsa ham.

(shabada)

O'zi yashil, cho'tir tosh,
Eti yesa totli osh.

(tipratikon)

Jonga rohat tilaydi,
Sochlarimni silaydi.

(kuz)

Oldin sandiq ochildi,
Sariq tillo sochildi.

(bodring)

Aziz bolajonlar, topishmoqlar javobi chalkashtirib berilgan. Ularni joy-joyiga qo'yib chiqing.

DIQQAT, TANLOV!

Aziz o'g'il-qizlar! 2010-yil yurtimizda «Barkamol avlod yili» deb e'lon qilinganidan xabaringiz bo'lsa kerak. Shu munosabat bilan gazetamiz tahririyati «Barkamollik sari yo'l» deb nomlangan INSHOLAR TANLOVini e'lon qiladi.

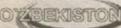
E'LN!
INSHOLAR
TANLOVI

Tanlovda 8 yoshdan 16 yoshgacha bo'lgan o'quvchilar ishtirok etishlari mumkin. Bu o'ziga xos sinov may o'ynining birinchi o'n kunligiga qadar davom etadi.

1-iyun —Xalqaro bolalarni himoya qilish kuni arafasida uch nafar g'olib aniqlanib, tahririyatimizning maxsus sovg'alari bilan taqdirlanadi.

Insholar tanloviga
marhamat!

ДУШАНБА 15

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.10 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».

17.15 «Хайт ва қонун». 17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».

9.00 «Қўлмам эртаги». В.ф. 9.50 «Баркамоллик сари».

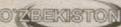
21.05 «Ўзгаллик ортида». Т/с (Премьера) 21.55 «Наврўз нашидаси».

18.45 «Тошкентнинг илм масканлари». 19.00 «Чин муҳаббат». Т/с 20.00 «Пойтахт».

би) Хужжатли сериал. 21.10 Футбол шарҳи. 21.45 ХАБАРЛАР.

08.00 «Сўғдиёна» 08.20 «Бунни ҳаёт дейдилар»

СЕШАНБА 16

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.05 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».

16.40 «Икки дарё оралиғида». 17.00 «Ахборот».

11.10 «Ер сайёраси». 12.00 «Тутташ тақдирлар».

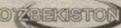
00.00 «Муҳаббат изҳори». 00.05 «Ғурур ва андиша». Т/с.

21.15 «Уйларим». 21.25 Мумтоз наволар. 21.30 «Пойтахт».

21.45 ХАБАРЛАР. 22.00 Саломатлик хазинаси. 22.25 Интерфутбол

08.20 «Яши кайфият» 08.50 «Тонг сабоси»

ЧОРШАНБА 17

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.05 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».

17.15 2010 йил - Баркамол авлод йили. «Тазлимаға эътибор - келажакка эътибор».

10.30 «Шарк гавҳари». 11.10 «Ер сайёраси».

7.30 «Салом, Тошкент!» 8.35 «Карвонсарой».

21.00 Экология «Пойтахт». 21.10 «Дурдона».

22.00 Саломатлик хазинаси. 22.05 Футбол. «Севилья».

08.50 «Тонг сабоси» 09.00 «Янги авлод»

ПАЙШАНБА 18

6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 7.10 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».

12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!» 13.00 Миллий сериал: «Меҳмонхоналардан айланай».

17.35 «Эртақлар - яхшиликка етаклар».

7.00 «Салом, ёшлар!» 7.30 «Давринг боласи».

11.10 «Ер сайёраси». 12.00 «Тутташ тақдирлар».

17.30 «Ғурур ва андиша». Т/с. 18.30 «Қўлмам наволар».

7.30 «Салом, Тошкент!» 8.35 «Карвонсарой».

13.00 «Салом, Тошкент!»
14.00 «Дунё» теледастури.
15.00 «Пойтахт».

18.45 «Репортаж».
19.00 «Чин муҳаббат». Т/с
20.00 «Пойтахт».

8.15 ХАБАРЛАР.
8.30 «Малахов +».
9.20 Футбол. «Насиф» (Ўзбекистон) - «Ал Жаш» (Сурия)

21.15 Биатлон.
21.45 ХАБАРЛАР.
22.00 Саломатлик ҳазинаси.

13.50 Ўзбек навалари
14.30 Премьера (узб)
15.00 «Жассига ўхшаши йўқ»

08:20 «Яши кайфият»
08:50 «Тонг сабоси»
09:00 «Янги авлод»

15:00 «Ёшлар» студияси
15:30 «25-кадр»
16:00 «Хайёт қадри» т/с

ЖУМА 19
ЎЗБЕКИСТОН
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 «Олам ва одам» дастури: «Экспедиция».

16.20 «Қорақалпоқ урқанлари».
16.40 «Икки дарё оралигида».
17.00 «Ахборот».

10.10 «Чемпион».
10.30 «Шарқ гавҳари».
11.00 «Ер сайёраси».

лиант кўл».
00.00 «Муҳаббат изҳори».
00.05 «Фурур ва андиша».

19.00 «Чин муҳаббат». Т/с
20.00 «БРЕЙН - РИНГ».
20.25 «Долзарб мавзу».

07.00 08.30 Ўзбек навалари
08.00 «Жассига ўхшаши йўқ»
09.30 Серил «Лас-Вегас»

09:00 «Тонг сабоси»
09:50 «Янги авлод»
09:20 «Ёшлар куйлаганда»

ШАНБА 20
ЎЗБЕКИСТОН
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Икким».

7.00 «Салом, ёшлар!»
7.30 «Даврининг боласи».
7.40 «Мультипанорама».

10.10 «Наврўз нашидаси».
10.30 «Катта танлафуфус».
11.00 «Сумалек базми». В/ф.

7.30 «Салом, Тошкент!»
8.35 «Карвонсарой».
8.45 «Эсмеральда». Т/с

7.45 ХАБАРЛАР.
7.55 Болалар майдончаси:
8.25 «Шижоат».

07.00 08.30 Ўзбек навалари
07.30 Prime time (rus)
07.40 08.30 навалари

07:30 «Хулуд» ахборот-таҳлилий дастури
07:50 «Бизнес репорт» иқтисодий-таҳлилий курсатув

ЯКШАНБА 21
ЎЗБЕКИСТОН
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.10 Миллий кино: «Нотаниш полвон».

17.35 «Рангин дунё».
17.55 «Боқий Наврўз». В/ф.
2-қисм.

12.20 «Якшанба нуноштаси».
12.40 «Айланай».
13.00 «Парвона».

8.45 «Ҳайрат»
8.55 «Ҳайрат»
9.15 «Карвонсарой».

7.45 «Жиззах туппорлари».
8.20 «Беллашув».

07.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
07.10 Миллий кино: «Нотаниш полвон».

07:00 «Асрлар садоси»
08:00 «Сўғдиёна»
08:30 Янги кун муборак

ТОШКЕНТ ШАҲРИДАГИ ЗАМОН ТАЛАБЛАРИГА ЖАВОБ БERAДИГАН

«E S F I R»

ЎЗГАРТИРИЛГАН САЛОННИ ҚЎЙИДАГИ ХИЗМАТЛАРНИ
ТАКЛИФ ЭТАДИ:

- * Тўй ва тадбирлар учун ажойиб соч турмаклар
- * Бетакор макияж
- * Косметология
- * Профессионал соч олдириш
- * Стилист-визажист хизматлари
- * Соч ва кеприкларни турли шакллarga келтириш (сочни майдалаб ўриш)

- * Тирноққа оид барча хизматлар (маникюр, педикюр)
- * Танага бадий услубда нақшлар чизиш (турли кўринишда)
- * Миждоғларга айтилмасдан ўзлари истагандай хизмат кўрсатиш.

Манзил: Тошкент ш., Марказ-5, 59-уй, 29-офис
Тел/факс.: (+99871) 235-55-44,
моб: (+99897) 465-00-44

MASTER CLASS ўқув маркази БИЗ ФАКАТ ПРОФЕССИОНАЛ ҚИЛИБ ТАЙЁРЛАЙМИЗ

«OPTIMA» – Бошланғич курс: Windows XP, MS Office XP – Word, Excel, Power point, Internet ва E-mail. 1 ой (26 соат) – 24 000 сўм.
Чуқурлаштирилган интернет курси (2 hafta) – 20 000 сўм.
«TechSERVICE» – компьютер йиғиш, тузатиш ва модернизациялаштириш, тармоқ ўрнатиш. 1 ой (26 соат) – 30 000 сўм.
- CorelDraw 12 – 1 ой (26 соат) – 26 000 сўм.
- PhotoShop 8.0 – 1 ой (26 соат) – 26 000 сўм.
- Macromedia FLASH – 1 ой (26 соат) – 26 000 сўм.
- 3D Studio MAX 7 – 1 ой (26 соат) – 32 000 сўм.
- Видеомонтаж Adobe Premiere – 1 ой – 40 000 сўм.
- HTML дастурлаш – 1 ой 26 000; PHP дастурлаш – 50 000 сўм.

Курслар яқка тартибда, сизга қулай вақтларда ўқитилади.
Рус тили – 20 000. Немис тили – 30 000.
Инглиз тили – 30 000. Француз тили – 30 000.
Корейс тили – 30 000. Хитой тили – 36 000 сўм.
Профессионал Web дастурлаш курси (HTML, PHP, MySQL) – 2,5 ой 100 000 сўм.
2D Дизайнерлик (Corel, PhotoShop, Adobe FLASH) – 2 ой 70 000 сўм.
3D Дизайнерлик (AutoCAD + 3D Studio MAX) – 2,5 ой 150 000 сўм.
Тел.: 172-30-30, 255-69-17, 254-57-81.
Братисвала (собиқ Глинка) кўчаси, 11, 4-қават
Муължал: «Бобур» истирохат боғи ёки педагогика университети.

ЎҚИШГА МАРҲАМАТ!

«ZENN-SHANS»

ИЛМИЙ ЎҚУВ МАРКАЗИ

Абитуриентларни олий ўқув юртига ўқишга кириш учун қуйидаги фанлар бўйича тайёрлайди: кимё, биология, она тили ва адабиёти, математика, физика, инглиз тили, тарих, рус тили. Машгулотларни фан докторлари, фан номзодлари ва дарсликлар муаллифлари олиб борадилар.

Марказ дарсларнинг юқори даражаси сифатига кафолат беради.

Назарий ва амалий машгулотлар махсус чуқурлаштирилган дастурлар асосида ҳамда «Ахборотнома»лар, имтиҳон вариантлари бўйича ўтказилади. Ҳар бир фан ҳафтага 3 марта 2 соатдан дарс жадвалига киритилади. Марказдан барча зарур дарслик ва ахборотномаларни сотиб олиш мумкин.

Машгулотлар сентябр ойидан бошлаб 1 августгача 11 ой давом этади. Дарслар ўзбек ва рус тилларида олиб борилади.

Бизнинг абитуриентларимиз: 2006 йилда – 85%, 2007 йилда – 92%, 2008 йилда – 99% ўқишга қабул қилиндилар.

Натижалар билан марказда танишиш мумкин. Шунингдек, ушбу илмий ўқув марказида рус ва инглиз тилини ўрганиш курслари ҳам бор.

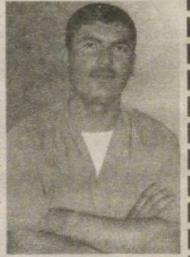
МАНЗИЛ: Тошкент шаҳри, Юнусобод тумани, 2-мавзе, 14-а уй (9 қаватли бинoning 1-қавати).
Муължал: Юнусобод, «Универсам» бекети, «Юнусобод» бозори қаршида.
ТЕЛЕФОНЛАР: 8(371) 221-86-09, 221-35-56. ФИЛИАЛ: Жиззах вилояти, Ғаллаорол тумани, «Мустақиллик» кўчаси, 39-уй.

Москвадаги Халқаро

Абу Али ибн Сино академиясининг магистри табиб ХУРСАНД АЛИ

табобат хизматини таклиф этади:

- Ошқозон-ичак, ўт пуфағи, қора талоқ касалликлари;
- Бепуштлик, жинсий аъзолар шамоллаши; буйрак ва тухумдон кисталари, простата беши шамоллаши;
- Буйракдаги тошларни тушириш;
- Гижжа, лямблялар ариб, теридаги доғлар ва ажинлар кетади;
- Умуртқа чурраси, бел ва оёқ оғриғи, бод, артрит, полиартрит, бўйин ва елкада, тиззада туз йиғилиши сингари хасталиклар;
- Юрак, қон-томир хасталиклари, қон босими, инсультдан кейинги тикланиш даври ва асаб касалликлари;
- Бўқоқ касаллигининг ҳар қандай тури шарқ табobati усулида гиёҳлар билан даволанади.

Манзил: Тошкент вилояти, Ўртачирчиқ тумани, Қумовул (Бектемир) кўргони.
Телефон: (+99897) 156-57-31 Лицензия № 95
Табиблар реестрида 2092-рақам билан қайд қилинган.

«УМИДАХОН - МУАЗЗАМ» ТИББИЁТ МАРКАЗИ

- Лор, гинеколог, болалар гинекологи, уролог, кардиолог, эндокринолог, гастроэнтеролог тавсия этади.
- Массаж, игна ва лазеротерапия, УЗИ, ЭКГ.
- Беморлар уй шароитида ҳам мутахассис ёрдами олишлари мумкин!
- Боғлам материаллар ва тиббий асбобларининг стерилигини кафолатланган.
- Хафтанинг ҳар чоршанба куни 50 % чегиринанг.

Манзил: Тошкент шаҳри, Фаргона йўли, 505.
Муължал: «Чен-Сон» кафеси. ТЕЛ: 131-36-86, 290- -21-05.
Хизматлар лицензияланган № 5722

ТАБРИКЛАЙМИЗ! ТАБРИКЛАЙМИЗ! ТАБРИКЛАЙМИЗ!

Ҳурматли Абдурахмон ака Алимбобоев!

11 март — таваллуд айёмингиз қутлуғ бўлсин! Сизга ва оилангизга сийҳат-саломатлик, ўғил-қиз, набираларингизни роҳатини кўришни Оллоҳдан сўраб укангиз Мирсобир МИРЗАЕВ.

Азиз набиражоним Муслимабону Улуғбек қизи!

Сени 13 март — туғилган кунинг билан табриклар, «Баркамол авлод йили»да баркамоллик тилаб,
буванг Сотволди Мирза.

Азиз укажоним Муҳаммадшариф Раунов!

Сени таваллуд топган кунинг билан чин қалбдан табриклаймиз. Келажакда барча орзуларинг амалга ошишини тилаймиз. Ота-онамиз ва бизнинг бахтимизга ҳаммиша омон бўлгин.

опанг Кумушбиби, аканг Жаҳонгир,
Тошкент шаҳри Миробод тумани

Тошкент давлат иқтисодий университетини томонидан Бобобеков Махмуджон Анарбаевич номига 04.06.1999 йилда берилган 218498 рақамли диплом йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Навоий вилояти Хатирчи тумани 17-умумий ўрта таълим мактаби томонидан берилган Нормаматова Мақсуда Аслиддиновнага берилган 0866218 рақамли аттестат йўқолганлиги сабабли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

КўПТАРМОҚЛИ ГОСПИТАЛ «ДОСТОР-D»да ЯНГИЛИК!

057

Фақатгина бизда ва биринчилардан бўлиб! Тошкент аҳли ва шаҳримиз меҳмонларига арзонлаштирилган хизматлар такдим этамиз.

Госпиталимиз жаҳон талабларига жавоб берадиган, машҳур Европа фирмалари номи остидаги тиббий жиҳозлар билан таъминланган. Сизлар учун қуйидаги хизматларни таклиф қиламиз:

- Магнит-резонансли томограф (очиқ турдаги вазни 200 кг.гача бўлган беморларни кўриш имконига эга. 2009 йили Японияда ишлаб чиқарилган);
- Маммограф (2009 йили Японияда ишлаб чиқарилган);
- Рақамли (цифровой) рентген (уйга ёки керакли жойга олиб борилиши мумкин);
- Поликлиника, амбулатория;
- Стационар (бир кишилик VIP,LUX —палаталар, Wi-Fi, ТВ, душ, кондиционер, музлатгич);
- Тез тиббий ёрдам (Замонавий ускуналар билан жиҳозланган янги «HYUNDAI» реанимобили республика бўйлаб хизмат кўрсатади.);
- Репродукция бўлими (исроиллик профессор Давид Левран маслаҳатлари асосида) (ЭКУ, ICSI, PGD, IUI-бачадон ичи инсеминацияси);
- Исроил технологияси асосида барча турдаги бепуштлик диагностикаси ва даволаш;
- Бепуштликни даволагандан кейин ҳосил бўлган ҳомиладорликни олиб бориш;
- Ҳомила кўтара олмаслик ва даволаш диагностикаси;
- Бепуштликда лапароскопия ва гистероскопия;
- Эмбриология лабораторияси (профессор Нахум Хана. Исроил);
- Контрацептив воситаларни танлаш;
- Климактерик ҳолатлар диагностикаси ва даволаш;
- MAR-тест;
- Сперматозоидларнинг ДНК фрагментациясини аниқлаш, AZF (азооспермал фактор);
- ССХТ (ВОЗ) бўйича спермограмма Крюгер морфологияси билан (фақат бизнинг клиникамизда).

Хизматлар лицензияланган.

264Т

Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳри, Уста Олим кўчаси, 15-уй. Тел/факс: (+99871) 113-00-57. Тезкор телефон тармоғи: 057
E-mail: info@doctord.uz, Web: www.doctord.uz

АЁЛ РАҲБАР БЎЛСА...

ТАДҚИҚОТ

Бугунги кунда аёллар бошқарувнинг тобора кўпроқ тармоқларига бошчилик қилишмоқда. Мутахассисларнинг фикрича, аёл раҳбар ўз ходимлари ҳақида кўпроқ қайғуради, уларнинг манфаатини доимо эътиборга олади. Кузатувларимиз натижасига кўра, аёл раҳбарнинг ишини эркак раҳбар ишидан камроқ назорат қилиш мумкин. Чунки улар кўпроқ масъулиятли ва ўз ишига пухта бўлар экан. Барчага маълумки, мансаб пиллапояларидан кўтарилиш учун инсофли, виждонли бўлишнинг ўзи кифоя эмас. Бунинг учун ўзига ишонч, бироз дағаллик, таваккалчилик талаб этилади. Лекин бу сифатлар аёллардан кўра кўпроқ эркакларга хос.

Аёлларнинг бошқарув жараёнини тадқиқ этиш ва акмеологик ёндашувлар асосида аёл раҳбарлар типологияси яратилди, у фан нуктаи назаридан ҳам, амалий томондан ҳам маълум қизиқиш уйғотади.

Она-раҳбарнинг яратувчанлик салоҳияти жуда юқори бўлади, бундай аёл реал натижаларга эришади, ўз гоғлари ва меҳнати сингган барча нарсани қадрлайди. Ходимлари ҳақида гамхўрлик қилса-да, уларга мустақиллик бера олади. Айнан шу хислат, яъни бошқарув ва коллатини ходимларга тақсимлай олиш ташкилотда мўътадил иқлим юзага кели-

шига асос бўлади, ходимларнинг профессионал жиҳатдан ривожланишига замин яратади.

Қиролича-раҳбар ўзининг тенги йўқ гўзаллиги, ақли, истеъдоди, дилбарлиги, ишдаги ютуқларини таъкидлашга мойил бўлади. Ундан яхшиси йўқлигини барча тан олишини истаydi. Қиролича-раҳбар рақобатни кўрарга кўзи йўқ ва ўз рақибидан кутулиш учун бор кучини сарфлайди. Бошқа аёллар учун олдиндан оғжизароқ кўриниши лозим. Акс ҳолда, у бутун қобилиятини ишга солиб ўз рақибларини йўқ қилишга киришади. Қиролича-раҳбар: «Мен эмасми дунёда, ҳаммадан ҳам зиёда», деб қолганда, атрофдаги эркаклар «ҳа» деб жавоб берадиган кўзга вазиғасини ўташи керак. Аксинча бўлса, бундай кўзгү синдирилади.

Бегойим раҳбар барча нарсага — нафақат ташкилотга, балки инсонлар, уларнинг қалблари ва тақдирларига ҳам эгалик қилишга интилади. Бегойим учун эркаклар фақатгина ўзларининг қанчалик кераксизлигини исботлаш учун керак. Ходимлар унинг кўнглига йўл топиш билан овора бўлиб, жаҳлини чиқариб қўйишдан кўрқади. Бундай раҳбарнинг эгоцентрик ҳолати ходимларда оғжизлик ҳиссини кучайтиради, ўзлари ишлаб топган пулни ўзларига хайр-саховат сифа-

тида улашади. У айёрлиги, тиришқоклиги ва бир қадам олдинни кўра билиши боис бошқарувда муваффақиятга эриша олади. Ташкилот бундай аёл учун баяндан девор билан ўралган кўрғондир.

Пинҳона раҳбар ошқора ва расмий бошқарувдан ўзини четга олади. У ташкилотдаги биринчи раҳбар лавозимини эгалламаса-да, иккинчи даражали роль бажариш орқали ҳам ташкилот сийбасига асосий раҳбардан кўра кўпроқ таъсир этади. Пинҳона раҳбар ташкилотга кадрларни танлайди, ўзига ёқмайдиغان ходимларни эса бир-бирига ва раҳбарга гиж-гижлайди. Бундай аёл фитначи, маккор бўлади. Унинг артистик маҳорати кўзга аққол ташланиб туради. Бундай аёл раҳбарнинг кучи ҳар бир инсоннинг нолик нуқталарини топа билиши ва бу билими асосида уларга таъсир эта олишидадир.

Бошқарув лавозимларига мос кадрлар захирасини яратиш, ташкилотда соғлом психологик муҳитни шакллантириш учун раҳбар аёллар типологияси инobatта олинса, кўзланган натижага эришиш мумкин.

Мавлуда ҒАФФОРОВА,
Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳолати ҳақидаги Давлат ва жамият қурилиши академияси тадқиқотчиси.

САРИЁҒ. Мол сугидан ажратиб олинadиган ёр маъносини билдирган бу сўзнинг туб илдизи ҳақида турли қарашлар мавжуд. Бу ердаги «сари» сўзи ранг маъносига келиб «сариқ ёр» дегувилар ҳам бор. Айрим тилшунослар «сари» сўзи «сара» сўзидан келиб чиққан, бу сўз «сара ёр» маъносини англатади, дейишади. Шунингдек, қадимги тилимизда «айлантир» маъносини англатган «сари» феъли ҳам мавжуд бўлган. Сарийё эса, алида, қаткини қувиди қайта-қайта айлантириш натижасида олинган.

НАВРЎЗ. Бу сўз «янги кун» деган маънони билдириб, шамсий тақвимда йилнинг биринчи кунини ҳисобланади.

Бойчечак чиқибди бугун
Наврўз экан,
Ҳамма бир-бирига
жигарсўз экан.
(Халқ кўшиғи)

РАСАДҲОНА. Қадимги Шарқ обсерваторияларининг номини билдирган бу сўз «кузатиш» маъносини англатган «расад» ва «хона» сўзларининг қўшилишидан ҳосил бўлиб, осмон жисмларини кузатиш иншоотини ифода қилади.

«Улугбек расадхонасининг атрофлари, Обираҳмат аригининг бўйлари беҳисоб кўшинга тўлиб кетган».

(Пиримқул Қодировнинг «Юлдузли тунлар» романидан)

ҲАМАЛ. Бу сўз аслан «кўзичок» маъносини англатади. Ҳамал — ўн икки бурж, яъни ўн икки ойнинг бири. Бу бурж Хут ва Савр буржлари орасида жойлашган. Шамсия йил ҳисобидаги биринчи ойнинг номи ҳам Ҳамал деб аталади. Ҳамал ойи 21 мартдан 20 апрелгача давом этади.

Ҳамал келди - амал келди.
(Халқ мақоли)

Эшқобил ШУКУР
тайёрлади.

ЎЗБЕК-БРИТАНИЯ ҚЎШМА ҚОРХОНАСИНИНГ «LASER-ОРТИКА» КЛИНИКАСИ

Хизматлар лицензияланган.

Кўриш қобилияти паст бўлган одамларга, одатда, кўзойнак ёки линза тавсия қилинади. Лекин инсон доимо дунёни ёрдамчи воситалар орқали эмас, ўз кўзлари билан кўришни орзу қилган. Ниҳоят, бунинг имкони топилди.

2008 йили ташкил этилган Буюк Британия ва Ўзбекистон қўшма қорхонасининг «Laser-Optika» клиникаси кўриш қобилиятини тиклаш борасида юртдошларимизга сифатли ва тўла миқёсда хизмат кўрсатишни бошлади.

Клиникада ташхис қўйиш ва даволаш учун яратилган шароит эътиборга лойиқ. Беморлар қабули тамоман компьютер-

лаштирилган ва ўта аниқ бўлган тартиб-қоидалар бўйича олиб борилади. Бунда кўзнинг олд ва орқа сигментларининг тўлиқ тасвирий ҳамда микродорий таҳлиллари олинади. Маълумотлар аниқлиги ва тўлақонлилиги даво усулларини тўғри йўналишда олиб борилишини таъминлайди. Марказдаги барча асбоб-ускуналар Япониянинг замон талабига жавоб берадиган NIDEK фирмасида ишлаб чиқарилган.

Бир йил давомида амалга оширилган барча амалиётларнинг муваффақиятли ўтказилган, бу қўлланиладиган NIDEK EC-5000 CX-III Navex quest эксимерлазер ускунасининг афзаллигидан далolatдир. Ҳозирда кўзойнак ёки контакт линзадан халос бўлиш ниъятида клиникага муружаат қилганлар ўз мақсадларига бор-йўғи 15 дақиқада эришмоқдалар.

Шунингдек, клиникада катарактани (кўзга парда тушиши) ультратовуш йўли билан даволаш йўлга қўйилган. Муолажа ўз касбининг устаси бўлган жарроҳ-

лар томонидан жуда қисқа, яъни 20 дақиқада бажарилади ва бемор шу куннинг ўзидаёқ қадрдон оиласи даврасига қайтди.

Бугунги кунда нафақат бизнинг, балки бутун дунё офталмологиясининг долзарб муаммоси бўлмиш кўз шох пардасининг конуссимон ўзгаришидаги оғир хасталикни Австрия технологияси CISIS амалиёти бўйича даволашнинг йўлга қўйилишига оз вақт қолди. Мазкур клиникада бу амалиёт яқин кунларда амалга оширилади бошлайди.

Манзил:
Тошкент шаҳри,

Учтепа тумани, Кичик ҳалқа йўли, 140-уй.

Мўлжал: Олимпия захиралари коллежи.

Телефон: (+99897) 745-55-50, (+99897) 492-22-20

www.laseroptika.uz

МУНАЖЖИМ БАШОРАТИ 11.03 – 17.03

Кўй 21.03 – 20.04

Роса тер тўкиб ишлагандан сўнг дам олиш кераклигини ҳам унутманг. Саёхатга ёки сафарга чиқмоқчи бўлсангиз, унда айни вақтни келди. Жуда бўлмаганда меҳнат таътили олинг. Бу келгусидаги иш ва ижод учун куч-ғайрат тўплашга ёрдам беради.

Бузоқ 21.04 – 21.05

Ҳафта давомида куч-ғайратингиз қуйилиб келади. Меҳнатингиз кўзга кўринади. Моддий рағбатлантиришга сазовор бўласиз, раҳбарлардан мактов эшитасиз. Мақсадингизга эришишингизда ҳамкасбларингиз ёрдам беришади.

Эгизаклар 22.05 – 21.06

Кувнок феъл-атворингиз ва киришимлигингиз йўқ нарсани «йўндириб», куруқ жойдан ҳам

пул топиб кетишингизга кўмаклашади. Фақат таваккалчилик қилманг, шерикларингиз панд бериб кетмаслиги учун хушёрликни унутманг.

Қисқичбақа 22.06 – 23.07

Баҳор келганини сездингизми? Ялқовликни ташланг, ҳаракатга тушинг; бу ҳафтада сизни катта ишлар ва шунга яраша кутилмаган даромадлар кутмоқда. Узингизга янгича баҳорий имиж ташлаб, кийимлар харид қилиш ҳам унутманг.

Арслон 24.07 – 23.08

Меҳнат, дам олиш ва спорт машғулотлари билан шуғулланишни уйғунлаштиринг. Ишхонада хушёр бўлинг: янги истиқболли режалар, лойиҳалар пайдо бўлиши кутилмоқда, бепарво бўлсангиз, кела-

жаги катта ишлардан куруқ қоласиз.

Паризод 24.08 – 21.09

Хизмат мавқеингизда кўтарилиш юз бериши эҳтимоли бор. Истикболли режаларингиз қўли билан хомийларнинг назарига тушиши, кутилмаган жойлардан пуллар ёки даромадли таклифлар келиб қолиши мумкин. Ҳар қандай вазиятдан фойдаланиб қолинг.

Тарози 22.09 – 23.10

Молиявий масалада катта ютуқлар юз бериши мумкин. Янги танишувларга эътибор беринг, ишхонада ёки жамоатчилик жойларида зиддиятли вазиятларга арашасликка ҳаракат қилинг, ҳамкасбларингиз билан хушумола бўлинг.

Чаён 24.10 – 22.11

Қадамни катта ташлайдиган даврингиз келмоқда. Агар янги иш бошламоқчи бўлсангиз, айни шу ҳафтадан киришинг. Кутилмаганда катта харид қилишга тўғри келса, пулингизга ачинманг — олган буомингиз албатта яхшиликка хизмат қилади.

Ўқотар 23.11 – 21.12

Ҳафта боши жуда тинч, хотиржам, қайсидир маънода зерикарликроқ кўринади. Бу фақат бошида шундай ҳолос, ҳафта охирига бориб иш қайнаб кетади, кутилмаган хабарлардан шошиб қоласиз, шанба кунини ёқимли хабар эшитасиз.

Тоғ эчкиси 22.12 – 19.01

Некбинлик ва бағрикенглик сизга ҳар доим ярашган, бу ҳафтада эса ана шу фазилатларингиз билан катта ютуқларга эришишга ҳаракат қилсангиз ҳам бўлади. Ишхонада сизнинг сидқидилдан қилган меҳнатингизни пайкашади: мукофотни кутаверинг!

Ковга 20.01 – 19.02

Кайфиятингиз зўр, ўзингиз куч-ғайратга тўласиз, баҳорда бундан ҳам аълоси бўладими? Шундай экан, ишга киришинг: янги-янги режалар, лойиҳаларни тақдим этинг, тинмай ижод қилинг, буларнинг мевасини эса ёз бошларига татиб кўрасиз!

Балиқ 20.02 – 20.03

Баҳор ҳатто сиздек совуққон инсонга ҳам таъсир қилаётган, бундан эса фойдаланиб қолинг. Куч-ғайратингизни ижобий ишларга қаратинг, уй таъмири каби ташлаб қўйилган режаларингизни ҳам унутманг. Узок вақтдан бери кўришмаган яқинларингиздан хабар олинг.

Гулноз ТОҶИБОВА
тайёрлади

✓ ҚҮЛИ ГУЛДИР ЎЗБЕК АЁЛИН

БАЙРАМГА ҲАМОҲАНГ КЎРГАЗМА

(Давоми. Боши 1-бетда)

Шу куни иштирокчилар учун «Маҳорат дарслари» ташкил этилди. 20 нафар аёллар имтиёзли тарзда «Хунарманд» уюшмасига аъзо қилиниб, 300 нафар иштирокчининг эса тадбиркорликни бошлаш, бизнес режалар ишлаб чиқиш, микрокредит маблағлари олиш бўйича иқтисодий билимлари оширилди ва уларга керакли маслаҳатлар берилди. Бу кўرғазма-саъдо аёллар учун ҳам даромад манбаи, ҳам ўзаро тажриба алмашиш мактабига айланди.

— Кўрғазмада биринчи бор қатнашимиз, — дейди бўкалик тадбиркор Гулчехра Иброҳимова. — Бувим Нурсулв Иброҳимова бир умр гилам, кигиз, бароқ гилам тўқиш, шунинг орқасидан рўзгорини тебратган. Бу ишнинг ўзига яраша машаққатли томонлари анчагина. Бугунги тадбирдан шунини билдимки, мен ушбу соҳани ривожлантириш учун ҳали кўп изланишим, меҳнат қилишим зарур экан.

Андижон вилоятининг Асака шаҳридан келган хусусий тадбиркор Анзиратхон Тожибоева эса ўтган йили ушбу кўрғазмада иштирок этганидан жуда мамнун. Чунки у тадбиркорлик соҳасида фаолият олиб бораётган ҳамкасблари билан ҳамкорлик қилиб келмоқда. Энг қувонарлиси, «Микрокредитбанк»дан 10 миллион сўм кредит олиб, корхонаси учун туман хотин-қизлар кўмитаси кўмағида 11 та замонавий тизув машинасини сотиб олишга эришибди.

«Баркамол авлод йили»да болажонларни маънавий юксалтириш, қадриятларимизга садоқат руҳида улғайтириш мақсадида кўрғазма доирасида «Миллий кўғирчоқлар» намойиши ҳам ташкил этилди.

— Бу кўғирчоқнинг номи «Учқудук». Кийимларида чўл, қуёш, сув, ҳаёт ва олтин тасвирланган. Буниси эса — «Кармана», яъни Кар-Амина. Кармана шаҳрининг афсонавий тарихига боғлиқ бўлган кўғирчоқ. Хар бир кўғирчоғимизни афсоналар асосида яратамиз, — дейди навоийлик Татьяна Маркилова. — Асл касби шифокор бўлган Ирина Кудрявцева иккимиз ўн икки йилдан бери кўғирчоқлар дизайни билан шуғулланамиз. Шу кунга қадар юздан зиёд образ яратдик. Бу дегани шунча афсона ҳам излаб топганмиз. Бу кўғирчоқларни мактаб, Меҳрибонлик, Мурувват уйлари, дам олиш масканларига олиб бориб болаларга намойиш этамиз.

Анъанавий равишда ўтказилаётган ушбу кўрғазма-саъдо 4 март куни очилиб, 3 кун давом этди. Республикамининг барча ҳудудларидан 62 нафар аёл иштирок этишди. Кўрғазма-саъдо апрель ойидан бошлаб яна доимий равишда фаолият кўрсатади.

Нигора РАҲМОНОВА,
Шаҳноза РОҒИЕВА,
«Оила ва жамият» мухбирлари.

✓ **Ёшлигим кел, куйга тўлган,
Қалбим олтин сози бўл.
Мен кўшиқ айтай тўлиб,
Бир лаҳза жўр овози бўл.**

Андижонлик Санобар Раҳмонова куйлаган, Ўзбекистон халқ шоири Эркин Воҳидов қаламига мансуб «Ёшлигим» кўшигини ким севиб тингламаган, дейсиз?.. Зеро, «Ёшлик — бебошлик», деганлар адашди. Аслида, фарзандларига тарбия беришда адашаётган ота-оналарни қандай айблаш мумкин? Ахир бобон ҳам бирор мевали дарахт қўчатини умид билан ерга ўтқазар чоғида парваршишни кечаю кундуз ўйлайди. Эрта баҳордан то кўзга қадар тагини юмшатади, турли хил зарарли ҳашаротлардан асраб-авайлаш чораларини қўллайди. У уч-тўрт йилдан кейин олинанидан ҳосил учун шунча меҳнат сарфланар экан, ниҳоят нозик масала бўлган фарзанд тарбияси гоҳида иккинчи, баъзан эса учинчи даражали масала бўлиб қолаётгани

риш, пардозлаш каби ҳунарларни ўзлаштирдим. Агар бундан 22 йил аввал ўзим қизиққан соҳада ўқиб, бирор мутахассисликни эгаллаганимда ҳозир ўз юртимда элимиз равнақи учун ишлаётган бўлардим. Энди мен икки фарзандимни ҳам албатта ўқитаман, илмли инсонлар қилиб тарбиялайман, деб ният қилганман...

Икки инсон тақдирини йигирма йилни қамраб олган. Бири ўз орсусига ега олмаган. Бовиси, ота-онаси рўғина ўғлига вақтида етарли кўмак бермаган. Иккинчиси эса ўз мақсади сари дадил одимлаган. Сабаби, ота-онаси ўз пайтида ёрдам берган...

Бу аёлнинг бошига тушган кўргуликларни эшитишнинг ўзи оғир. Эндигина йигирма ёшни қоралаган ўғлини бир гуруҳ безорилар калтақлаб, азоблар исқанжасига солишган, ала-оқибат шўрлик йигит кимсасиз ахлат уюмлари орасида ҳаётдан бевақт кўз юмган.

калатиб юборган эди, — дейди қўшни бўлмиш отахон. — Боласи мактабда ўқиб юрган пайтларида қўлида даста-даста пул, хоҳлаганча ўйнаб қулар, дарсларга я тайинли бормас, бормаганида ўзига ўхшаган кўча безорилар билан кўшини тентираб ўтказарди. Отасиз ўсган болани юриш-туришини кузатадиган она эса эртадан-кечгача бозорда пул топиш билан овора эди. Аслида, Ноилахон биргина қайнонасини ортиқча билиб, эри билан ажрашишгача боргани маҳаллада маълум. Мана, энди бунинг оқибати...

— Соҳиб раҳматли мактабда безорилиги билан тилга тушганди, — дейди муаллима опа афсус чеккандек бош чайқаб. — Улган инсон ҳақида ёмон гапни айтиш жоиз эмас-у, лекин газетадан экансиз, бошқаларга ҳам ўрнат бўлсин, деган ниятда сўзлаб берайман. Мактабнинг тўққизинчи синфини зўрга тамомлагач, бирор коллежда ўқиса керак, дегандик. Аммо қаерда, саёқлигини қўймади. Она-

сини мактабга қақиртириб эсимиз кетган. Атиги бир маротаба келган. Ушанда ҳам паст тушмай «Боламини мактабда ўқисин, тарбия олсин, деб юборайман, сизларнинг кўзларингиз қаёқда?» деб жанжал қилганлари кечагидек ёдимда. Минг афсус, мактабда бошлаган картабозлиги охир-оқибат уни чоғга қулатибди...

Еруғ оламга келиб, ҳаётнинг асл маъносини тушуниб етмаган бир гўр йигитнинг ўлимида ўша қотилларнигина айблаш тўғримики? Аслида, унинг умр илдизини барвақт қуритган қушанда — **бой берилган тарбия** эканлигини онаизор нега унутди? Фарзандини ташлаб кетган ота ўз масъулиятини вақтида ҳис этганида фожиа юз бермасиди? Буюк муаллим Абдулло Авлоний ҳазратлари тарбияга таъриф берар экан, у бизни ё саодатга, ё жаҳолатга еттишини бежиз қаромат қилмаган. Рус ёзувчиси Максим Горькийнинг «Ёмон болалар учун ота-онани жазоламоқ керак» деган пурхикмат сўзларига изоҳ на ҳожат?

Оилада фарзанд дунёга келар экан, хар қайси рисоладаги ота-она яхши инсон бўлиб ортимда қолсин, дея зурриё-

АЛДАНИБ ҚОЛМАНГ

Биз дунёда инсон бўлиб яралганимиздан хар қанча фахрлансак арзийди. Чунки табиат бизга онг, ақл-фаросат ато қилган. Агар биз ана шу имкониятдан фойдаланиб яшасак, умримиз шодлик ва бахтга тўлиқ бўлади. Миллионлаб ҳамюртларимизнинг бахтли ҳаёти бунга мисол бўлиши мумкин. Лекин ораимизда нопок йўллар билан яшашга интилиб, инсонлик шаънига доғ тушираётганлар ҳам учраб туради. Энг ачинарлиси, улар фақат ўзларигагина эмас, бошқаларга ҳам зиён етказишади. Осон йўл билан пул, бойликка эга бўлишни мақсад қилиб, ҳамюртларини беғона ерларда зору сарсон қилаётган кимсаларни ана шундай инсон номига номуносиб каслар дейиши мумкин.

Одам савдоси фақат бизнинг юртимизда эмас, дунё микёсидаги энг катта муаммолардан бири бўлиб қолди. Шу бовис Ўзбекистонда ҳам бу муаммони бартафоз қилиш юзасидан кескин чора-тадбирлар кўрилатган бўлса-да, муаммо тўлиқ хал бўлди деб айта олмаيمиз. Ҳали ҳам манфур инсонларнинг алдовига учиб, ўзга юртларга кетаётганлар бор. Уларнинг чет элдиги тақдирини қандай

ачинарли кечаётганлиги ҳақида оммавий ахборот воситаларида бот-бот ёзилапти, тадбирларда айтилапти.

Бундай хайрли ишларга Тошкент вилоятининг Олмалик шаҳрида ҳам алоҳида эътибор билан қаралмоқда. Прокуратура, ички ишлар ва бошқа ҳуқуқ-тартибот идоралари ходимлари билан ҳамкорликда режа асосида турли меҳнат жамоаларида, ўқув муассасаларида мунтазам равишда учрашув ва тадбирлар ўтказилиб, туршунтириш ишлари олиб борилапти. Айниқса, ёшлар билан бўлган суҳбат ва учрашувлар кизгин ўтапти. Уларнинг саволларига ҳаётини мисоллар орқали батафсил жавоблар берилиб, ҳужжатли фильмлар намойиш қилинмоқда. Мақсад уларнинг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш, одам савдоси деб ном олган иллатларга қарши курашишдан иборат. Зеро, мустақил ҳаётга қадам қўйиш арасида турган ёшларимиз бундай ноқонуний йўлларга алданиб кириб қолмасликлари учун қўлимиздан келгунича кўмак беришимиз керак.

Анора ЙҮЛДОШЕВА,
Тошкент вилояти Олмалик
шаҳар давлат нотариуси.

✓ **ҲАЁТ САБОҚЛАРИ**

дининг камолини ўйлайди. Аммо биргина орзу-умиднинг ўйи етарлими? Бугунги фан-техника ривожланган бир паллада айрим ота-оналар ўғил-қизларига тарбия беришда аввало моддий шарт-шароитнигина ҳисобга олишаётгани ачинарли. Қўлларини қимматбахў уяли телефонларни турган болаларни эртага қандай тақдир синовлари кутяпти?

Болаларининг «сотка»лари учун ҳафтасига 10–20 минглаб сўмларни совориб ачинамаган, атиги икки минг сўмлик китобни кўрганида «Намунча қиммат экан?» дея лаб бураётган ота-оналарни ким деб аташ мумкин? Уша «сотка»ларда болалар ўзларидан каттароқ, тарбияси бундайроқлардан кўчириб олган ҳаёсий кадрларни пана-пасткам жойларда томоша қилиб, қўзлари хунуқдан-хунуқ орсизликларга кўникиб бораётгани яхши ҳолатми? Аслида, XXI аср фан-техникасининг бу митти мўъжизаси инсонларнинг оғирини енгил, узогини яқин қилиш мақсадида яратилган экан, мурғаккина болаларимизни бундан огоҳ этишга қачон фурсат топамиз?... Хар қадамда оқхитадан учрайдиган компьютер ўйинқотарилар бугун нафақат шаҳарларда, хаттоки энг чеқка қишлоқларда ҳам борлиги балки ривожланишимиз ўлчовидир. Бироқ айнан ана шу техника воситаси агар назорат қилинмас экан, фарзандларимизни адаштириши, чагитиши турган гап. Бир таниш аёл куйиниб гапириб қолди: «Бир куни ўғлимни кидириб, компьютерхонага бордим. Битта ўйинни кузатсам, ундаги ўйин шартини бажариб, ғалабага эришган болакай учун ғаройиб мукофот — экрандаги виртуал аёл «Сен учун» дея либосини ечар, токи унинг бирор кийими қолмагунча ўйин давом этар экан.

Шундан буён ўғлимни бу жойга яқинлаштирмай қўйдим.

Жорий йилнинг «Баркамол авлод йили» деб аталishi бежиз эмас. Зотан ривожланиш йўлидан дадил бораётган юртимизнинг келажаги бугунги ёш авлодга боғлиқ. Таъбир жоиз бўлса, ёшларга илмдан қанот беринг, улар парвоз айласин, чўққиларни забт этиб, дилни фаровон айласин, дегим келади. Албатта, уларнинг парвозлари хатарсиз бўлиши биз бера оладиган тарбияга боғлиқ. Атоқли қозоқ ёзувчиси Абай Қўнонбоевнинг «Бефойда ўтган ёшлик — мусибат» деган гапларини унутмайлик.

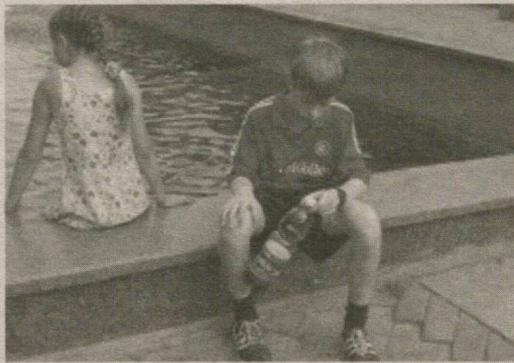
Феруза МИРЗОЛИМОВА,
журналист.
Андижон вилояти.

БОЙ БЕРИЛГАН ТАРБИЯ

ачинарлидир.

Таълим соҳасида узок йиллар ишлаб келаётган бир аёлни биламан. Катта ўғли мактабда аъло баҳоларга ўқиб, ўз билими билан институтда давлат гранти асосида таҳсил олди. Ўз она тилидан ташқари рус ва инглиз тилларини мукамал ўрганган йигит хорижий давлатлардан бирида мутахассислиги бўйича қўшимча билим эгаллаб қайтди. Айни пайтда у мамлакатимиз тараққиёти йўлида хизмат қилиб келаётган етуқ мутахассисга айланган.

Ана энди қирқни қоралаб қолган бошқа бир йигитнинг гапларини эшитинг: «Ушанда эндигина 18 ёшда эдим. Ҳали ҳаётнинг пасту баландини тушунамасдим. Аммо мактабда тўрт-беш баҳоларга ўқигандим. Радиотехника соҳасига қизиқардим. Ўқишга боришим учун албатта йўл қира ва бошқа майда-чуйда харажатларга пул зарур эди. Лекин онамга (каттагина бир ташкилотда ҳисобчи бўлиб ишларди) бу ҳақда айтганимда, қўлидаги бор пулини мендан қизғонди. Отам эса онамнинг чизган чизигидан чиқмасди. Хуллас, ўз орзуларим томон қўймоқчи бўлган илк қадамларим ҳали босилмаёқ қирқилди. Бир неча йил ул-бул ишларга уриниб юрдим. Аммо бирор тайинли ҳунар эгалламадим. Тўғри йўл кўрсатадиган ота-онаминг эса мен билан иши бўлмади. Мана энди оналимдан, икки фарзандим бор. Аёлим ўқитувчи. Унинг маошига кўз тикиб ишаш — виждонсизлик. Тайинли иш жойим бўлмагани учун Россияга катнаб, қурилишларда ишлаб келаман. Ўша жойда гишт те-

— Сиз журналистсиз, ўғлимнинг фожиасини газетага ёзинг. Нега ёлғизгина фарзандимнинг ҳаётига зомин бўлишди? Қотиллар суд олдида жавобгарликка тортилишган. Бироқ улар қамоқда бўлишса ҳам тирик. Менинг ўғлим эса қаро тупроқ остида.

Онаизорнинг мижжасидан сел бўлиб оқаётган кўз ёшларни тўхтайтиш маҳол эди. Қанийди, бу аччиқ нола билан айтилаётган ҳасратдан сўнг ўғилни ҳаётга қайтариб бўлса?..

Ушанда онахонга не деб таскин беришга арзирли сўз топмоқча ожиз эдим. Кейин эса нега бундай қабоҳат юз берганини таниш-билишлар ва ўша аёлнинг кўни-қўшиларидан суриштирдим.

— Ноилахон ўғлим биттагина дея эр-

...Уша кун аниқ эсимда. Хафтанинг чоршанбаси, фалсафа дarsi эди (бу фандан маърузалар бошқа факультет талабалари билан қўшиб ўтиларди). Орқа қаторда ўтирган йигитнинг зимдан мени кузатаётганини сезсам-да, ўзимни белмасликка олдим. Дарс тугаган, у бетакча орқама-орқа кузатиб келди. Эртаси кунни ҳам факультет остонасида унга рўпара бўлди. Худди мен билан аввалдан танишдек "Яхшимиз?" деб сўрашди. Индамая ўтиб кетдим. Шу тариқа у ҳар кунни эрталаб мени кутиб турадиган бўлди. Бир ойча орқадан соядек эргашиб, гап отиб юрди. Кейин уч-тўрт марта хат ёзиб, севги изҳор қилди. Аҳвол шу даражага етдики, уни кўрсам, жаҳлим чиқадиган бўлиб қолди.

Куз охирида, совуқ тушиб қолганди. Қизиқ, негадир бир haftaдан буён эшик олдида мени кутиб турадиган «қажрамон»дан дарак йўқ. Бунга эътибор бермасликка ҳаракат қилдим. Кейин эса негадир уни кўргим кела бошлади. Тавба, ҳар кунни жигимга тегишига ўрганиб қолган эканман. Охири чиқолмадим, ўша йигит билан гаплашиб турадиган бир курсдошимдан сўрасам, Жамшиднинг тоби бўлмай дарсларга келмаётган экан. Негадир жуда-жуда йиғлагим келди, кўнглимга чироқ ёқса ёришмасди. Наҳотки, бу...

Якшанбани зўрга ўтказиб, душанба кунни тонг азондан дарсга югурдим. Узокданок уни кўрдим. Хайрият, у ҳар галги жойида йўлимга кўз тикиб турарди. Шу тариқа биз Жамшид билан бир ярим ойча учрашиб, синашиб юрдик. У мени ростдан ҳам севар, бу йўлда ҳамма нарсага тайёр, худди менинг орзумдагидек йигит эди. Дунёқарашимиз, дидларимиз ҳам бир-бирига яқин, касбимиз ҳам. Қолаверса, ота-онаси ҳам зиёли одамлар экан. Хуллас, улар совчи бўлиб келишди. "Болаларимизнинг қарори қатъий бўлса, нима ҳам қилардик, иложимиз қанча", деб, икки томон ҳам рози бўлишди. Учинчи курсни битиримиз тўлигимиз бўлиб ўтди. Хуллас, мен бахтдан сармаст эдим.

Аммо... тўйимиздан эндигина саккиз кун ўтганда, пешин маҳали телефон жўриглаб қолди. Уйда ҳеч ким йўқ, қайнона-қайнотам ишда, қайинсингилларим мактабда, турмуш ўртоғим ҳам қаёққадир чиқиб кетган эди. Гўшаки олдим. Бир аёл: — Алло, ким бу? — деб сўради.

— Ким керак эди, мен шу уйнинг келиниман.

— Мен эса эрингнинг биринчи хотини. Ўғлимиз ҳам бор...

— Сиз бошқа жойга адашиб тушиб қолдингиз, шекилли, — деб гўшаки кўйдим. Шу билан ўша кунги кўнғироқ эсимдан ҳам чиқиб кетди.

Уч-тўрт кун ўтар-ўтмас яна ўша овоз: "Эй овсар, мен сенинг кундошинг, Жам-

шиднинг хотиниман, икки ёшли ўғлим ҳам бор. Сенга уйлангани билан эринг ҳар кунни менинг олдимга келиб туради", деди. Бошимдан совуқ сув куйгандек, этим жимирлаб кетди. Ишонгим келмасди. Шунақаям қўпол ҳазил бўладими, деб ўйладим. Кечки пайт қайнонам келгач, бўлган воқеани айтиб бердим. У киши: "Бирортаси душманлик қилмоқчи бўлгандир-да, эътибор берманг", деди. Жамшид эса пинагини ҳам бузмай, қулаб кўя қолди.

Лекин барибир кўнглим гаш, эрининг ҳар бир ҳаракати, гап-сўзи сунъийдай туюларди. Шу зайл таътил тугаб, ўқиш

мен унинг ўтмиши ва бугуниман, ўртамазда норасида гўдак ҳам бор, — деди боласига ишора қилиб.

— Ёлгон айтяпис. Эримни яхши билман. У бундай номаъқулчиликлар қилмайди, — бўш келмадим мен ҳам.

— Йўғ-ей? Хай Жамшид фаршата ҳам дерсиз? — дея у нафрат билан жилмайди. — Сизга раҳмим келади. Унинг ёлгонларига учиб, алданиб юриш ўзингизга ҳам ёқади, шекилли? Қандай танишганларингиз, у сизга нималар дегани — бари менга маълум. Ўзи айтиб берган ҳаммасини. Юринг, ишонмасангиз, ўзидан сўраймиз.

✓ **ТУРМУШ ЧОРРАҲАЛАРИДА**

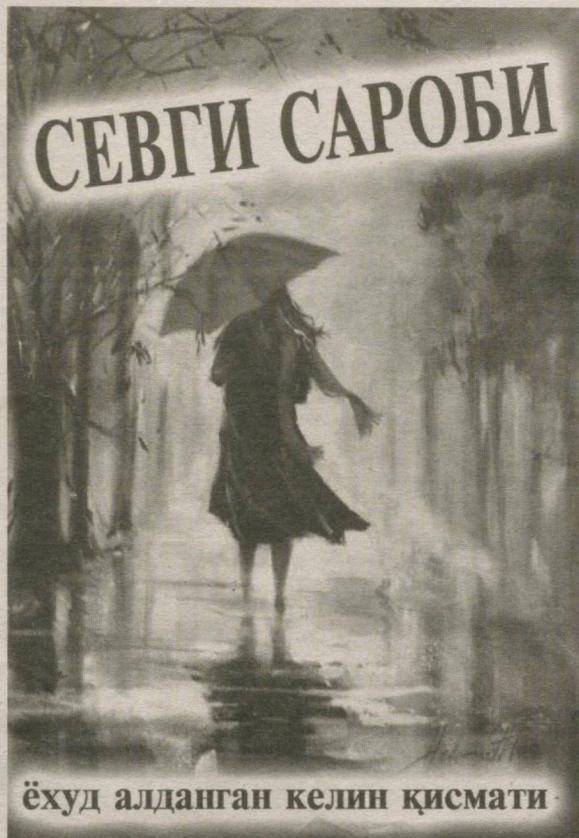
ёш тўқди. Ота-онаси қийин-қистовга олгач, Жамшид ҳаммасини бошқатдан бошлашга сўз бериб, мандан кечирим сўради. Шу гап шу ерда қолиши, бу ҳақда ота-онамга лом-ним демасликка белишиб олдик. Ҳали эндигина чиллам чиққан келинман-у, аммо кўнглим синиб бўлган, ёш бўлсам-да эртанги кун ҳақида орзу қилолмайман.

Шу зайл саккиз ой ўз ёғимда ўзим қоврилиб яшадим. Бу орада ҳомилдор ҳам бўла олмадим. Шифокорларга кўринсам, соппа-соғсан, фарзанднинг бўлиши керак, аммо ниҳоятда асабларинг толиққан, дейишди.

Бир кунни эрим ўқишидан академик таътил олиб, Россияга ишлашга кетмоқчилигини айтди. "Бирга кетамиз, сиз қаерда бўлсангиз, мен ҳам ўша жойдаман", дегандим, у бирданга туюқиб кетди: "Сен шу ерда қолиб, ота-онанинг хизматини қилишинг керак, ҳеч қаерга бормайсан", деди. Бунга рози бўлмагандай, унинг жазаваси кўзиб, мени дўппослай бошлади. Хайрият, қайнонам келиб қолиб, ажратиб олди. Юз-кўзларим кўкариб кетгани боис бир неча кун кўчага чиқа олмадим. Жамшид эса ҳеч гап бўлмагандек самолётга билет олиб келди. Ахийри, кетиш фикридан барибир қайтмаганига кўникиб, кийимларини йиғиштираётсам, чўнтагидан иккита чипта чиқди. Улардан бири ўша аёлнинг номига олинган эди!

Ўша кун... Кечки соат саккизлардан ошиб қолганди. Уйдагиларга овқатни сузиб бериб, ҳеч кимга сездирмай ота уйимга кетиб қолдим. Аввалига уйдагилар гап нимада эканини англолмай хайрон бўлишди. Ахир, уларга бахтсизлигини ҳечам сездирмаганман-да. Ҳаммасидан хабар топгач, отам "Қизим, шунча дард-ни қандай ичинга сиғдира олдинг?", деб йиғлади. Мен биринчи марта отамнинг кўзиде ёш кўрдим. Фарзанди, айниқса, қизининг бахтсизлиги ота учун жуда оғир ботаркан.

Ҳозир диплом ишимни ёзиш ва давлат имтиҳонларига тайёргарлик билан бандман. Худо хоҳласа, ўқишимни магистратурада ҳам давом эттироқчиман. Менга эса Жамшид бор-йўғи ота-онасининг орзуларини амалга ошириш учунгина уйланган экан. Ахир, қайси ота-она ўн гулидан бир гули очилмаган йигитни эрдан чиққан, боз устига, опаси тенги жувонга уйлантирарди? Бу воқеадан қайнона-қайнотам, уйдагиларнинг ҳаммаси оғоҳ бўлди. Қайнонам шу вақтгача ҳеч гапдан хабари йўқлигини, уларнинг ҳақиқий келини мен эканимни айтиб, кўз

ҳам бошланди. Бир кунни дарсдан сўнг уйга шошиб кетаётсам, факультет дарвозаси олдида бола етаклаган бир жувон мен томонга қараб шаддам кела бошлади. Салом-алиқдан кейин билсам, ўша менга кўнғироқ қилган нотаниш аёл экан.

— Биз ҳақимизда Жамшиддан эшитганмисиз-йўқми, буниси менга қоронгу. Аммо қулогингизга яхшилаб қўйиб олинг:

сининг орзуларини амалга ошириш учунгина уйланган экан. Ахир, қайси ота-она ўн гулидан бир гули очилмаган йигитни эрдан чиққан, боз устига, опаси тенги жувонга уйлантирарди? Бу воқеадан қайнона-қайнотам, уйдагиларнинг ҳаммаси оғоҳ бўлди. Қайнонам шу вақтгача ҳеч гапдан хабари йўқлигини, уларнинг ҳақиқий келини мен эканимни айтиб, кўз

ФРАНГИЗНИНГ ДИЛ НОЛАРАНИ ШАҲНОЗА РОФИЕВА ҚОҒОЗГА КЎЧИРДИ.

ОДАМНИНГ ЁМОНИ БЎЛМАЙДИ

✓ **ҲУҚУҚ ВА БУРЧ**

Президентимизнинг 2004 йил 25 майдаги «Ўзбекистон Хотин-қизлар қўмитаси фаолиятини қўллаб-қувватлаш борасидаги қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида»ги Фармони эълон қилинганидан сўнг жойларда аёллар ҳуқуқи билан боғлиқ муаммоларни ҳал этиш жараёнлари янада жонланди.

Ушбу Фармон ижросини таъминлаш мақсадида республиканинг барча судларида бир қатор ишлар амалга оширилмоқда. Жумладан, фуқаролик ишлари бўйича Навоий вилоят судида ҳар йили аёллар ҳуқуқи билан боғлиқ низолар, шунингдек, никоҳдан ажралиш бўйича қўрилган фуқаролик ишлари муамлаштирилиб, уларнинг натижалари муҳокама қилинмоқда.

қилинган никоҳлар сони 105 тага кўпайди. Ачинарлиси шундаки, 789 та барбод бўлган оилаларнинг 311 тасида вояга етмаган фарзандлар тарбияланаётган эди. Ҳар бир оилада 2 нафардан бола бор деб тахмин қилинса, бу 622 нафар ўғил-қиз ота ёки онадан тирик етим қолди демакдир. Суд қарори билан ажрашиб, алоҳида яшаётган оилаларнинг вояга етмаган болаларини отасида қолгани онасининг, онасида қолгани отасининг меҳридан бирдек баҳраманд бўла олмайдди. Отаси ёки онасини, шунингдек, нариги томонда қолган ака-укаси, опа-сингилсини соғиниб яшайди.

Ҳўш, бундай ҳунук ҳолатларнинг олдини олиш учун нима қилиш керак? Суд никоҳдан ажрататиш тўғрисидаги ишни кўрар экан, Оила кодексининг 40-моддасига асосан, эр-хотинга ярашиш учун 6 ойгача муҳлат таъинлашга ҳақли. Олий суд Пленумининг 1998 йил 11-сентябрдаги «Судлар томонидан никоҳдан ажрататиш ҳақидаги ишларни

кўришда қонуларни қўллаш амалиёти тўғрисида»ги қарорининг 14-бандига кўра, суд эр-хотинни яраштириш мақсадида ажрим нусхаларини улар яшайдиган жойдаги хотин-қизлар қўмиталарига, маҳалла кенгашлари ва ўзини ўзи бошқариш органларига муҳокама қилиш ҳамда масалани ижобий томонга ҳал этиш учун юбориши мумкин. Судлар ушбу қонулар талабига риоя этиши табиий.

Шу боис ўз ҳудудида яшайдиган оилаларда можаро чиққанида, хотин-қизлар қўмиталари, МФЙ, унинг маслаҳатчилари, ўзини ўзи бошқариш органлари раислари, фаоллари дарҳол ва астойдил ишга киришишлари, эр-хотиннинг ҳар бири билан алоҳида-алоҳида сўхбат ўтказишлари, сўхбат чоғида унинг, яъни эр ё хотиннинг яхши фазилатларини тез-тез эслатиб туришилари, унинг ҳар қандай турмуш муштарини энгишга қодир эканига ишонтира бишлишлари; рўзғорда юз бериб турадиган можаролар, етишмовчиликлар

ўткинчи эканини, болаларининг бахти, тақдири, келажаги учун ота-она хато қилишга ҳаққи йўқлигини тушунтиришлари лозим. Шунингдек, қайнона-қайнота, қайнопа-қайинсингил, қайинука-қайинакалар эр-хотиннинг рўзғорига аралашиб, совуқчилик туширишга уринаётган бўлса, ҳар бирини алоҳида-алоҳида (чунки ўзгалар олдида берилган насиҳат кўпчиликка таънадек ботади) тақлиф қилиб, унинг оиладаги ўрни, мажбурияти ҳақида секингина муомала билан тушунтиришлари, керак бўлса танбех беришлари, сўхбат чоғида, албатта, унинг ҳам яхши фазилатларини мактаб қўйишлари зарур. Бу ҳаракатлар эр-хотиннинг қадамлари суд остонасига еттунига қадар қилинса, нур устига нур эмасми? Дунёда ёмон одамнинг ўзи йўқ. Ҳаммада ҳам жаҳл бор. Лекин жаҳлни мулойимликка айлантира бишлиш ҳақиқий олижаноблик ҳисобланади.

Шу ўринда бир тақлифни ўртага ташламоқчиман. Мен 31

йилдан буён суд тизимида ишлаб келаман. Тахрибамга таяниб амин бўлдимки, одамларни тарбиялаш, жаҳлдан тушириш, бижал-можаролар оқибатида бир-биридан чарчаган эр-хотинларни маънан даволаш, ажралиш арафасида турган оилаларни тиклаш, мурғак ўғил-қизларни ота-она меҳридан маҳрум этадиган «тирик етим»ликдан сақлаб қолиш, қолаверса, ёшларимизни баркамол авлод қилиб камол топиши учун ҳар бир МФЙ ва бошқа катта-катта жабҳаларда айниқса, қишлоқ жойларида психолог-руҳшунос штати жорий қилиниши лозим, деб ҳисоблайман. Шундай қилинса, аминманки, руҳшунос сўхбатидан, маслаҳатидан баҳраманд бўлган киши муаммоларига осон ечим топади. Асосийси, барбод бўлиш арафасида турган оилалар тикланиб, ажралишлар камаяди.

Ибодат ШОЙМАРДОНОВА, Фуқаролик ишлари бўйича Навоий вилоят суди судьяси.

КЎЗОЙНАК ҲАМ КЎРКМИ?

Француз тадқиқотчиларининг хулосаларига кўра, аёллар эркакларга қараганда кўпроқ кўзойнак тақишар экан.

Бунинг ўзига хос сабаблари бор, албатта. Биринчидан, аёллар эркаклардан кўра кўпроқ ўқийдилар. Иккинчидан, аксарият иш столлари эркакларнинг бўйига мослаштириб ясалади. Бундай столда ишлаганда аёлларнинг кўзлари тез толиқади. Яна бир сабаб

эса бироз галати туюлиши мумкин: айрим аёллар чиройли кўриниш учун кўзойнак тақишар экан.

Наҳотки, кўзойнак ҳам хусн бўлса? Аслида, кўзойнак чиройли кўриниш учун эмас, кўриш қобилиятини сақлаш ёки кўёшдан ҳимояланиш учун тақишга мажбур бўлинганда унинг чиройли дизайнига ҳам эътибор берилса, мақсадга мувофиқ бўларди.

ҚАЛЛИҚЛАР КЎРГАЗМАСИ

Ҳар куни дунёнинг турли мамлакатларида минглаб кўргазмалар ўтказилади. Улар орасида Африка қитъасидаги бир кўргазма кўпчиликни ҳайратга солади.

Марокашнинг Атлас тоғлари эстада ҳар йили бир марта уч кунлик

ажойиб намойиш бўлиб ўтади. Бу кўргазмининг бошқаларидан фарқи унда томошага қўйилган "маҳсулот"ларнинг тури билан боғлиқ. Шу боис ушбу кўргазмага одамлар, айниқса, йигитлар орасида қизиқиш ниҳоятда катта. Чунки унда қандайдир тропик мевалар эмас... балки қизлар намойиш этилади. Бу ерда йигитлар учун қаллик танлаш умуман қийинчилик тугдирмайди. Совчи ҳам юбориб ўтиришмайди. Шунчаки талаб қилинган қалин пули тўланса бўлгани...

Наргиза СИДДИҚОВА тайёрлади.

● ДУНЁ ХАБАРЛАРИ ● ДУНЁ ХАБАРЛАРИ ● ДУНЁ ХАБАРЛАРИ ●

УЧ ЎЛЧАМЛИ ТЕЛЕВИЗОРЛАР САВДОСИ

АҚШда уч ўлчамли телевизорлар (3D) савдоси бошлаб юборилди.

Дастлаб сотувга чақарилган корейс компанияси – «Самсунг»нинг 3D-телевизорлари (экран диагонали 46 дюйм (117 см) 3 минг долларга баҳоланмоқда.

10 март куни эса японларнинг «Панасоник» компанияси ҳам шу турдаги маҳсулотлар савдосини бошлади. Ёзга бориб «Сони», кузда эса – «Тошиба» ҳам 3D-телевизорлар бозорида пайдо бўлиши кутилмоқда.

Учўлчамли телевизорлар махсус кўзойнаклар ёрдамида кўрилади. Бунда томошабин бевосита ўзини намойиш этилаётган воқеа-ҳодисалар иштрокисидек ҳис қилади. Мутахассислар ихтирода телевидениенинг келажagini кўришмоқда.

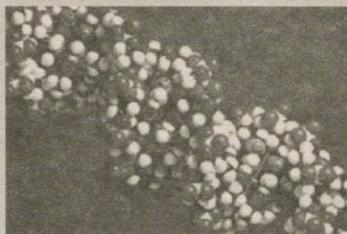
«Аватар» келтирган оламшумул омаддан илҳомланган режиссёр Жэймс Кэмерон «Алиса мўъжизалар мамлакатида» номли 3D-картинасини ҳам тасвирга олмакчи.

ГЕНЕТИКАДА ЯНГИ КАШФИЁТ

Олимлар инсон организмидagi хасталикларни назорат қилишга ёрдам берадиган янги гени топишди.

Маълумотларга қараганда, SCN9A гени бир неча касалликлар, хусусан, остеопорозда оғриқни камайтиришга хизмат қилади.

– Бу кашфиёт тиббиётнинг энг замонавий йўналишларида асқотди, – дейди Кембриж университети вакили Жеффри Вудс. – Айрим одамлар оғриқ-

ни кучли ҳис этиши, баъзилар эса дардга чидамиллигининг асосий сабаби энди бизга аён. Бу ҳолат айнан SCN9A гени билан боғлиқ.

ҲАЙВОНЛАР УЧУН АДВОКАТ КЕРАКМИ?

Швейцария фуқаролари умуммиллий референдумда «ҳайвонларга адвокат керак эмас» деган қарорга келишди.

Қизғини, Ҳайвонларни ҳимоя қилиш ассоциацияси ташаббуси билан ўтказилган референдумда Швейцариянинг 26 кантон (маъмурий ҳудуд)идан ҳеч бирида бу гоя қўллаб-қувватланмаган. Айни пайтда фақатгина Цюрих кантонидида шундай адвокатлар фаолият юритади. Бир йил давомида улар ҳимоя қилган 200та «мижоз»дан аксарияти итлардир. Эслатиб ўтмоқ жоиз, 2008 йили мамлакатда ҳайвонларни ҳимоя қиладиган қонун қабул қилинган эди.

Маълумки, Швейцария дунёда энг кўп референдум ўтказиладиган давлат ҳисобланади. Бу мамлакатда бир қарашда жуда оддий бўлган масалалар бўйича ҳам аҳолининг умумий хоҳиши сўралади. Масалан, ноябрь ойида швейцарияликлар масжид миноралари қуриш режасига «йўқ» деб жавоб беришганди.

ИККИ МИНГ ИШ ЎРНИ ҚИСКАРАДИ

«Chevron» компанияси 2010 йил охиригача 2 минг иш ўрни қискартирилишини маълум қилди.

Компаниянинг қайси бўлимларида қисқариш бўлиши ҳали айтилмапти. «Chevron» матбуот котиби Ллойд Аврамнинг билдиришича, 2011 йилда ҳам иш ўринларини камайтириш давом этади.

АҚШнинг иккинчи йирик нефт компанияси бўлмиш «Chevron»да ҳозирда тахминан 60 минг ходим ишламоқда. Компания йил охиригача харажатларини миллиард долларгача камайтиришни режалаштирапти.

НЕФТЬ НАРХИ ПАСАЙМОҚДА

Дунё бозорида нефть нархи пасайиши кузатишмоқда, деб хабар беради «Рейтер» ахборот агентлиги.

Лондон биржасида «Brent Crude Oil» маркали нефтнинг апрел ойига мўлжалланган нархи 0,56 доллар тушган (бир баррели 79,91 доллар).

Нью-Йорк биржасида эса «Light Sweet Crude Oil» маркали нефтнинг апрелга мўлжалланган нархи 0,38 доллар пасайган (бир баррели 81,49 доллар).

Интернет манбалари асосида Фаррух ЖАББОРОВ тайёрлади.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ●

«БУНЁДКОР»НИНГ ОМАДЛИ ЮРИШИ

БААнинг Абу Даби шаҳрида бўлиб ўтган «Ал-Ваҳда» — «Бунёдкор» учрашуви қизиқарли бўлди деб айта оламиз. Чунки «Қалдирғочлар» сафарда ўйнаган бўлишига қарамасдан мазмунли ўйин намойиш этишди.

Учрашувнинг 37 дақиқасида Виктор Карпенко ўнг қанотдан жарима майдончасига тўпни ҳаволатиб узатди. Уч ҳимоячи ва дарвозабон қаршилигига қарамай Денилсон дарвозага тўпни боши билан тўғри-лаб юборди - 0:1.

Иккинчи бўлимдан бошлаб «Ал-Ваҳда» бош мураббийи Хикерсбергер майдонга ҳужумкор футболчиларини тушира бошлади. Хисобда олдинда бораётган ўзбекистонликлар ташаббусни деярли мезонларга топшириб қўйишди ва бир неча дақиқа давомида мухлисларни ҳавотирда ушлаб туришди. Ҳимоячилар ва дарвозабон Нестеровнинг саъй-ҳаракатлари эвазига уюштирилаётган ҳужумлар бартараф этилди.

Ўйин охирига келиб араблар ҳужум қилиш чоғида тўпни

йўқотиб қўйишди. Ортдан тўпни қабул қилиб олган Жасур Ҳасанов катта тезлик билан чап қанотдан олдинга борди ва дарвоза томон зарба берди. Ал Хусайни қайтарган тўпга эса биринчилардан бўлиб етиб келган Денилсон яна дарвозани аниқ нишонга олди ва учрашувдаги дублини нишонлади — 0:2.

Голдан сўнг юртдошларимиз бироз хотиржамликка берилишди. Бундан фойдаланган мезонлар иккинчи бўлимнинг сўнгги дақиқаларини жуда шиддатли ўтказишди ва Ал-Хатири яқин масофадан Нестеров дарвозасини иш-фол этиб, орадаги фарқни қисқартирди — 1:2.

Шундай қилиб, «Бунёдкор» кетма-кет иккинчи ғалабага эришиб, гуруҳда вақтинча бўлса-да, биринчи ўринга қўтарилиб олди.

ОЧЛ ва ОФК Кубогига қатнашаётган жамоаларимиз «Пахтакор» ва «Насаф»нинг бўлиб ўтган ўйини ҳақида газетамизнинг кейинги сониди танишишингиз мумкин.

ЕЧЛ: 2-ТУР БАҲСЛАРИ БОШЛАНДИ

Европа чемпионлар лигаси доирасида ўтказилган 2-тур баҳслари ҳам голларга бой бўлди.

Англиянинг «Арсенал» жамоаси Португалиянинг «Порту» жамоасини қабул қилиб, португалияликлар дарвозасига жавобсиз бешта тўп йўллашди. Учрашувнинг 9-дақиқасидаёқ Бендтнер ҳисобни очди. 25-дақиқага келиб, ҳисоб 2:0 кўриниш олди.

Иккинчи бўлимда ҳам Ар-

шавин ва Бендтнерлар рақиб ҳимоячиларини саросимага солишда давом этди. Учрашувнинг 63, 66-дақиқаларида «канонир»лар яна биттадан ўз ҳисобларига гол ёзиб қўйишди.

Қўшиб берилган вақтда Бендтнер учинчи голни киритиб, «хет-трик»ни нишонлади. 5:0

Биринчи учрашув —

1:2.

«Фиорентина» ва «Бавария» клублари ўртасида

бўлиб ўтган учрашув ҳам драматик тарзда ўтди.

Биринчи бўлимнинг ўрталаригача учрашув жуда зерикарли кечди. Томонлар бир-бирини ўрганиш билан вақтинчи ўтказишди. 28-дақиқасига келиб, мезонлар ҳимоячиси Варгас ҳисобни очди. Бўлим охиригача бошқа диққатни тортган вазият содир этилмади.

Иккинчи бўлим эса жуда шиддатли бошланди. 54, 64-дақиқаларда Йоветич «дубл»га эришган бўлса, мюнхенликлар 60, 65-дақиқаларда жавоб тўпини киритишди. 3:2.

Биринчи учрашув — 1:2.

Интернет манбалари асосида Илҳом ЖУМАНОВ тайёрлади.

«МИНИ ЮБКА» ДАҲШАТИ

— Яқинда галати бир гап эшитиб қолдим. Айтишларича, аёлларнинг очик-сочик кийиниши эркакларнинг жинсий саломатлигига жиддий зарар етказар экан. Бу зийн ҳатто простата ракигача олиб келаркан. Наҳотки, шу рост бўлса?

Л.Котов, Пермь.

Мақсуд саволга халқаро экология академиясининг академиги Леонид Китаев куйидагича жавоб беради:

— Ҳа, аёлларнинг эътиборни тортувчи либослари эркаклар саломатлигига жиддий зарар етказиши бор гап. Чуккур уйилган ёқалар, тор жинси, очик қорин, калта юбка... Бу каби кийинган аёлларни, масалан, европалик эркак кунига 200 мартагача кўриши мумкин. Табиийки, ҳар гал ўша эркакда хоҳ яширин бўлсин, хоҳ ошкор эҳтирос уйғонади. Ундаги бу майл эса, турган гапки, маълум са-

бабларга кўра қаноатлантирилмайди. Жинсий кўзғалиш механизмларини шу тариқа бостириб боравериши аввалига аденома, кейинчалик эса простата раки хасталигига олиб келади. Ушбу хулосани яқиндагина АҚШ олимлари томонидан ўтказилган тадқиқотлар ҳам тўлалигича тасдиқлади. Текширувларга кўра, Аме-

рика ва европалик эркакларнинг ҳар учтасидан бири жинсий ожизликдан азият чекиши аниқланган. Ваҳоланки, Шарқда, айниқса, мусулмон мамлакатларида аҳвол бутунлай бошқача. Бу ерда эркаклар орасида энг кўп учрайдиган хавфли хасталик — простата раки дунё бўйича энг паст кўрсаткичларни эгаллаб турибди. Ахир бу ердаги маҳаллий аёллар Америка ва европалик ҳамжинсларидан фарқли ўлароқ, анча ёпиқ кийинганлар-да! Кўриб турганингиздек, Шарқ аёллари европалик дугоналарига ўхшаб, калта юбкаларда эркакларни учун «қабр қазишмайди». Шунақа!

(«АиФ»дан олинди.)

P.S. Қанийди академик Леонид Китаевнинг бу изоҳи 100 фоиз ҳақиқат бўлса! Ахир яширишга не ҳожаат: ҳозир бизнинг аёллар ҳам европалик хонимлардан қолишмаган тарзда «очилиб», «сочилиб» кетаётгани бор гап-ку. Шундай экан, бундайларга инсоф, эркакларга эса... соғлик тилаб қоламиз, ҳолос.

«Онам келин танлаш тараддудига тушиб қолди. Ҳар куни ишдан қайтишимга бир қиз топиб, мақтайверарди. Эрталаб кетишим олдида ишхонасининг манзилини бериб, «Кўриб келгин-а», дея тайинларди. Ҳа, дердим-у, бормасдим. Чунки келинойимга Саидани яхши кўришимни, унга уйланишимни айтгандим. Онам бўлса Саидани келин қилишни истамабди-да, деб сикилардим. Бир куни онамга «Яхши кўрган қизим бор-ку, мени бунча кўймайсиз», деб жаҳл қилдим. Онам «Ёрилмасанг, ичингизни қабқдан биланман?» деса бўладики. Хуллас Саида билан тўйимиз бўлди. Онам «Яримингни тоғдинг, сендан кўнглим тўқ», дерди. Бизни билган-кўрганлар Тоҳир-Зухра дейишарди. Кетма-кет фарзандли бўлди. Мендан бахтли инсон йўқ эди. Кичик ўғлимиз туғилган, Саида бедаво дардга йўлиқди. Бормаган жойим, кўрсатмаган дўхтури табибларим қолмади. Узоқ йиллар даволатдим. Наилож, пешонамга сигмади. Шунга ҳам уч йил бўлди. Тўрт фарзандим ўзидан тинган. Кичик ўғлим билан яшайман. **Ёшим бода.** Маълумотим ўрта-маҳсус. Уй-жойим дейдиган, меҳрибон, оқ кўнгли аёл учраса, уйланмоқчиман.

**АХМАД,
Тошкент шаҳри.**

«Ушбу мактубни кўзимда ёш билан ёзаётман. Рўзиматга севиб-севилиб турмушга чиққандим. Қайнота-қайнонам ҳам яхши одамлар эди. Бахтли эдим, ўзимни еттинчи осмонда ҳис этардим. Эрим нуфузли ташкилотда хизмат қиларди. Икки йил ўтди, аммо ҳомилдор бўлавермагач, сиқила бошладим. Қайнонам билан шифокорга бордик. Текшириб кўриб, «Келинингиз соғла-соғ, ўглингиз ҳам бир келсин-чи», деди у. Рўзимат билан Тошкентга бориб

текширтисак, эрим фарзанд кўролмас экан. Бунга эшитиб хушимни йўқотибман. Кўзимни оссам, касалхонада ёттибман. Ун беш кун деганда бир аҳволда Хоразмга қайтдик. Бу хабарни эшитиб, қайнота-қайнонам куйиб кетди. Ота-онам азбаройи кувини яхши кўрарди. Фарзанд асраб олинглар деб насиҳат қилди. Рўзимат эса «Мени деб Шохсанам ҳам тирноққа зор бўлиб ўтадимми? Бунга чидолмайман, ажрашаман», деди. Ялиниб-ёлворишларимга кулоқ солмади. Ишхонасидан бошқаларнинг ўрнига бўлса ҳам меҳнат сафарига кетиб қоладиган одат чиқарди. Бир куни қайнонамга «Ажрашиш учун судга ариза бердим. Мени тушунинглар», дея чиқиб кетди. Қайнотам, қайнонам кўз ёши билан менга фотиҳа бериб, «Тақдир экан, жон болам», деб хайрлашди. Рўзимат бир йил ичида сочи оқариб, қадди букилиб, таниб бўлмайдиган даражада ўзгариб кетди. У билан ярашмоқчи бўлиб, ишхонасига бордим. Мени кўриб, терс ўгирилиб олди. Йиғлаб-йиғлаб ортимга қайтдим. Эшитишимча, «Мен уйланмасам, Шохсанам ҳам турмушга чиқмайди», деб битта боласи бор аёл билан яшаётган экан. Шунга ҳам беш йил бўлди. Ёшим 30да. Маълумотим ўрта-маҳсус. Мени тушунадиган эркак бўлса, мустаҳкам оила қурмоқчиман.

**ШОҲСАНАМ,
Хоразм вилояти.**

МАЪМУРА ҳола,
Тошкент шаҳри.

ТАҲРИРИЯТДАН:

«Бахтли бўлинг» рўзига хат йўллаётган ёки бевосита мурожаат қилаётган фуқаролар паспорт нусхаси ва яшаш жойидан (маҳалла кўмитасидан) маълумотнома тақдим этишлари шарт. Шунингдек, ажрашганлар бўлса, суд қарорининг нусхасини топширишлари талаб этилади.

МУРОЖААТ УЧУН ТЕЛЕФОН: 234-25-46

Муассислар: Ўзбекистон Хотин-қизлар кўмитаси, «Болалар ва оналарни қўллаб-қувватлаш» ассоциацияси ва «Соғлом авлод учун» халқаро жамғармаси

Тахририятга келган кўлэмалар муаллифларга қайтарилмайди. Реклама материаллари учун тахририят жавобгар эмас.

«Шарқ» нашриёт-матбаа акциядорлик компанияси босмахонасида чоп этилди. Тошкент, Буюк Турон кўчаси, 41-уй. Босишга топшириш вақти — 15:00. Босишга топширилди — 16:00

E-mail: oilavajamiyat@sarkor.uz

Бош муҳаррир: Норқобил ЖАЛИЛОВ

Қабулхона: (тел/факс) 233-28-20
Мухбирлар: 234-25-46
Котибият: 233-04-35

МАНЗИЛИМИЗ:
Тошкент — 700000
Амир Темур кўчаси,
1-тор кўча, 2-уй
Мўлжал: Олой бозори ёнида

БУНА ИНДЕКСИ — 176
Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлигинда 0169-рақам билан 11.01.07да рўйхатга олинган. Буюртма Г — 232. Формати А-3, ҳажми 4 табоқ. Адади — 11499
Навбатчи муҳаррир — Фаррух ЖАББОРОВ
Саҳифаловчи — Илхом ЖУМАНОВ
Мусахҳихлар — Саидгани САЙДАЛИМОВ, Феруза РАҲМОНКУЛОВА

ISSN 2010-7609

2 3 4 5

«ИНФАРММАДАД»

Саломатлик марказига марҳамат!

Марказда малакали шифокорлар — эндокринолог, невропатолог, кардиолог, гинеколог, уролог, гелминтолог, лор, окулист, болалар невропатолог, шунингдек, УЗИ, ЭХО, ЭКГ, лаборатория, физиотерапия хизмати фаолият олиб боради.

КўПЛАБ ОИЛАЛАРГА ФАРЗАНД ҚУВОНЧИНИ ТУХФА ЭТИБ КЕЛАЁТГАН САЛОМАТЛИК МАРКАЗИ, СИЗНИНГ ҲАМ ХОНАДОННИНГИЗДА ЧАҚАЛОҚ ОВОЗИ ЯНГРАШИГА САБАБЧИ БЎЛАДИ!

Ёш келинлар ҳамиладорлик вақтида «Бўлажак оналар мактаби»га қатнаб, тегишли маслаҳатлар билан бирга, даволаш гимнастикаси (ДФК), психоневролог, кардиолог (ЭКГ) кўригидан ўтиб, фойдали йўл-йўриқлар олиб туриши мумкин.

Энди дунёга келган чақалоқлар эса мунтазам равишда болалар невропатолог, педиатр, психолог, эндокринолог, логопед, гелминтолог кўригидан ўтади.

Ҳурматли эркаклар! Агар сизда бел, қовуқ соҳасида оғриқ бўлса, тунда ҳоҳатга тез-тез чиқиш, пешоб келандан сўнг ачишиши, жинсий ожизлик, бепуштлиқ, сабабсиз бош оғриғи, бел, бўйин оғриб, қотиб қолиши, асабийлик, уйқусизлик, семизлик ҳолатлари кузатишса, малакали уролог, сексолог, невропатолог, эндокринолог ёрдамида барча дардлардан тезда фориқ бўлишигиз мумкин.

Баалоғат ёшидаги қизларда ҳайз келганда қучли оғриқ бўлиши, бепуштлиқ, сабабсиз қон кетиши, туҳмудон кистаси, асабийлашиши, қирқ ёшдан ошган аёлларда қон босимининг ошиши, терлаш, миома, эрозия ҳолатлари бўлса, малакали гинеколог, невропатолог, кардиолог, эндокринолог ёрдамида даволанади.

МАНЗИЛИМИЗ: Тошкент шаҳри, «Гафур Ғулум» метро бекати.
МЎЛЖАЛ: Цирк томонга 150 метр юрилади.
Тел: (8-371) 244-73-24, 244-49-02
Барча хизматлар лицензияланган.

«ЎКТАМХОН-НУР» ўқув маркази

куйдаги ўқув курсларга таклиф этади:

- Тикувчилик — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
- Тўй ва оқшом либослари — 1-2 ой.
- Аёллар костюм-шими, плаш-пальто — 1-2 ой.
- Ҳамшира — 6 ой, 4 ойи ўқиш, 2 ойи амалиёт.
- Ҳамшира (тезкор) — 3 ой.
- Тиббий массаж — 2 ой (амалиёт билан). Нуқтали — 1 ой.
- Торт ва пишириқлар — 2 ой (амалиёти билан).
- Пишириқлар олий курси — 1 ой.
- Уйғурча таомлар ва салатлар — 1 ой (амалиёти билан).
- Аёллар сартарошлиғи — 3 ой (амалиёти билан).
- Педикюр, маникюр — 1 ой (амалиёт билан).
- Сартарошлик — 3 ой (амалиёти билан).
- Тўй ва оқшом турмақлари ва махияж — 1 ой.
- Бухгалтерия ҳисоби — 3 ой.
- Элита парда ва чойшабар — 1 ой (амалиёт билан).
- Сартарошлик — 2-3 ой (ўғил болалар учун, амалиёт).
- Каштачилик — 3 ой (машинада вишивка).
- Тўқувчилик — 2 ой.
- Инглиз тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
- Рус тили — 3 ой, бошловчилар — 6 ой.
- Бисер тикиш, яъни мунчоқ тикиш — 2 ой.
- Сунъий гул ясаш — 1-2 ой.
- Компьютер сабоқлари — 2 ой. Интернет — 1 ой.
- Арабча ва миллий рақс — 3 ой.

■ Машгулотлар амалиёт билан бирга олиб борилади. ■ Ётоқхона мавжуд.
Ўқишни тугатганларга ДИПЛОМ берилади.

Манзил: Юнусобод тумани, 3-мавзе, 1-уй, 31-хона.
Мўлжал: Юнусобод деҳқон бозори орқасида. Тел: 221-17-95, 221-77-72 (кундузи), 225-97-93 18:00дан 22:00 гача.

«Оила ва жамият» газетаси тахририяти жамоаси мухбир Санобар Фахриддиновага акаси Назирхўжа НИЗОМХЎЖА ўглининг вафот этганини муносабати билан чуқур ҳамдардлик билдиради